ESKİŞEHİR
İL OTİZM REHBERİ

İÇİNDEKİLER

Giriş

1. Misyonumuz-Vizyonumuz_____3
2. Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı_____4

1.BÖLÜM: Kamu Kurum ve Kuruluşları

1. Eskişehir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü___6
2. Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü_____15
3. Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü_____25
4. Eskişehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü_____32
5. Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü____38
6. Eskişehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü_____42

2.BÖLÜM:Üniversiteler

1. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi_____49
2. Eskişehir Anadolu Üniversitesi_____54

3.BÖLÜM:Yerel Yönetimler

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi_____61

4.BÖLÜM:Engelli Bireylerin Hakları

Temel Hak ve Kazanımlar_____67

GİRİŞ

Eskişehir ilinde Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan bireyler ve ailelerine sunulan hizmetlerin güçlendirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar, II. Ulusal Otizm Eylem Planı'nın (2023–2030) getirdiği hedef ve faaliyetler doğrultusunda kapsamlı bir yapıya kavuşturulmuştur. Ailelerin ihtiyaç duyduğu kamu hizmetlerine daha hızlı, doğru ve anlaşılır şekilde erişebilmesi; yönlendirme süreçlerinin kolaylaştırılması, kurumlar arası iş birliğiyle daha bütüncül bir hizmet modeli oluşturulması amacıyla Eskişehir İl İzleme Komisyonu ve bu komisyon bünyesinde oluşturulan Alt Komisyon faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu rehber, söz konusu çalışmaların ailelere yansıtılabilmesi ve ailelerin hizmetlere erişimde herhangi bir kayba uğramadan bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Rehberde, Eskişehir ilinde OSB'li bireyler ve aileleri için sunulan sosyal hizmetler, eğitim, sağlık, rehabilitasyon, danışmanlık ve Psikososyal destek süreçlerine yönelik temel bilgiler ile başvuru yolları, kurum yetkililerinin iletişim bilgileri ve yönlendirme mekanizmaları bulunmaktadır. Ailelerin hem hak ve hizmetler konusunda bilgilendirilmesi hem de ihtiyaç duydukları alanlarda doğru rehberliği alabilmesi için hazırlanan bu çalışma, yerel düzeyde yürütülen proje ve faaliyetleri aile odaklı bir bakış açısıyla bir araya getirmektedir.

Ailelerin güçlendirilmesi, bilgiye erişimin sistematik bir yapıya kavuşturulması, bürokratik süreçlerde karşılaşılan zorlukların azaltılması ve tüm hizmetlerin aileler için daha ulaşılabilir, şeffaf ve sürdürülebilir hale getirilmesi rehberin temel amacıdır. Eskişehir ilinde yürütülen çalışmalar doğrultusunda her aileye bireysel danışmanlık sağlanması, ihtiyaç duyulan desteklerin bütüncül bir yaklaşımla sunulması ve ailelerin birimlere erişim konusunda yalnız bırakılmaması hedeflenmektedir. Bu rehber, ailelerin ihtiyaç duyduğu her aşamada bir yol gösterici olarak hazırlanmıştır.

MİSYON

Eskişehir ilinde otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin ailelerine yönelik bilgi, rehberlik, destek ve yönlendirme süreçlerini güçlendirmek; ailelerin kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak; sosyal hizmet, eğitim, sağlık ve rehabilitasyon alanlarında yürütülen çalışmaların aile merkezli bir yaklaşımla bütünleştirilmesini sağlamak; her ailenin ihtiyaç duyduğu bireysel danışmanlığı kesintisiz şekilde almasına katkıda bulunmak ve II. Ulusal Otizm Eylem Planı'nın aileleri güçlendirme hedefini yerel düzeyde uygulamaya dönüştürmektir.

VİZYON

OSB'li bireylerin ailelerinin ihtiyaç duyduğu tüm bilgi, hizmet ve yönlendirmelere güvenli, hızlı ve kesintisiz ulaşabildiği; hizmetlerin birbirini tamamladığı; ailelerin sosyal hayata katılımının desteklendiği; Eskişehir'in ulusal ölçekte örnek teşkil eden kapsayıcı, erişilebilir ve sürdürülebilir bir aile destek modeli oluşturduğu bir yapı geliştirmektir. Eskişehir'in otizm alanında aile odaklı çalışmaların merkezde olduğu güçlü, sistematik ve etkili bir yerel otizm hizmet modeli ile Türkiye'ye örnek bir il haline gelmesi hedeflenmektedir.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Hakkında

Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı, Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı alan bireylerin ailelerine yönelik olarak Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ile Sosyal Hizmet Merkezleri tarafından sunulan; bilgilendirme, rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını kapsayan bütüncül bir hizmet modelidir. Bu hizmet, ailelerin otizmi doğru kaynaklardan öğrenmelerini, hak ve hizmetlere zamanında ve etkin biçimde erişebilmelerini, yaşadıkları sosyal, psikolojik ve ekonomik güçlükleri belirleyip çözüm yollarına ulaşmalarını sağlamayı amaçlar. Danışmanlık sürecinde aileye bir meslek elemanı atanır; aile ile düzenli görüşmeler, ev ziyaretleri ve izleme çalışmaları yürütülür. Böylece aile, ihtiyaç duyduğu süreçlerde profesyonel destek alarak güçlendirilir ve otizmli bireyin potansiyelinin en iyi şekilde desteklenmesi hedeflenir. Detaylı bilgi sayfa 8'de yer almaktadır.

I.BÖLÜM

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER KAMU KURUM VE KURULUŞLARI

1. **Eskişehir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü**
2. **Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü**
3. **Eskişehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü**
4. **Eskişehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü**
5. **Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) İl Müdürlüğü**
6. **Eskişehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü**

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

1.Eskişehir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

AİLE ODAKLI BAKIM HİZMETLERİ – EVDE BAKIM

Bakıma ihtiyacı olan engelli bireylerin kişisel bakım ve Psikososyal destek hizmetlerini içeren bakım hizmetini sağlıyoruz.

➡ BAKIM YARDIMI

Evde bakım yardımı, engelli bireylerin içinde yaşadıkları sosyal ve fiziksel çevreden koparılmadan bakım ihtiyaçlarının ailelerinin yanında karşılanması amacıyla yürüttüğümüz bir hizmettir.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

Ağır/Tam bağımlı durumundaki engelli bireye bakım veren aile üyesi/yakınına aylık 13.878,71TL Ekonomik destek veriyoruz.

Kimler faydalanabilir?

Hizmetin koşulları nelerdir?

·18 yaşından büyük engelli bireyin "ağır engelli/tam bağımlı" olduğunun sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmesi,

·18 yaşından küçük engelli bireyin "Çok İleri Düzeyde Özel Gereksinimi Var", "Belirgin Özel Gereksinimi Var" ve "Özel Koşul Gereksinimi belirten var" sağlık ibarelerinden kurulu raporunun birini bulunması,

·Hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 18.717 TL'den (net asgari ücret tutarının 2/3'ünden) daha az olan hanelerdeki engelli bireye bakım veren aile üyesi/yakınları faydalanabilir.

Nereye başvurulur?

Engelli bireyin ikametgâhının bulunduğu ildeki Aile ve Sosyal hizmetler İl Müdürlüğü'ne veya Sosyal Hizmet Merkezi'ne başvuru yapabilirsiniz.

İstenen belgeler nelerdir?

Başvuru tarihinden itibaren 30 gün içinde aşağıdaki belgelerin teslimi istenir:

·Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için T.C. Kimlik Numarası. Yabancı uyruklular için oturma izni ve yabancı kimlik numarası.

·Sağlık Raporu.

·Hanede yaşayan kişilerin gelir ve varlıklarına ilişkin yazılı beyanları, varsa beyanın içeriğine ilişkin belgeler.

· Hanede yaşayan 18 yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi veya başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli evde bakım yardımından yararlanacak engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı veya tevzi formu.

· Açık Rıza Formu.

· Gerekli hallerde engelli birey veya hanede yaşayan kişiler hakkındaki boşanmaya dair mahkeme kararı veya boşanma aşamasını gösteren belge.

· Gerekli hallerde hanede öğrenimine devam eden birey olması durumunda öğrenim durumunu gösterir belge veya sureti.

· Hane, gelir ve sağlık durumunun tespiti amacıyla ihtiyaç duyulan diğer belge ve evraklar.

YATILI BAKIM HİZMETLERİ

Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri/ Engelsiz Yaşam Merkezleri

Eskişehir ilinde 19 yaş ve üzeri zihinsel engeli bulunan kadın engellilere hizmet veren 54 kapasiteli Engelli Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır. Kuruluşun kapasitesinin dolu olması durumunda başvurular Eskişehir Aile ve Sosyal hizmetler İl Müdürlüğü tarafından Türkiye genelindeki uygun kuruluşlara yönlendirilmektedir.

Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri/ Engelsiz Yaşam Merkezleri'nde nasıl bir hizmet veriyoruz?

Engelli bireylere yaş, cinsiyet ve engel durumunu göz önünde bulundurarak, bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunuyoruz.

Kimler faydalanabilir?

Hizmetin koşulları nelerdir?

·Bedensel, zihinsel, ruhsal ve duygusal engeli nedeniyle günlük hayatın tekrar eden gereklerini yerine getiremeyecek durumda olan engelli bireyler bakım ve rehabilitasyon hizmetinden faydalanabilir.

·Engelli sağlık kurulu raporunda "tam bağımlı" olduğu belirtilen ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 18.717TL'den daha az olan engelli Kuruluşlarımızdan ücretsiz faydalanabilir.

Nereye başvurulur?

Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezine veya doğrudan Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine başvuru yapabilirisiniz. E-Devlet üzerinden de başvuruda bulunabilirsiniz.

İstenen belgeler nelerdir?

Bakıma İhtiyacı olan engellinin başvurusunda, engelliden, ailesinden veya yasal temsilcisinden aşağıdaki belgeler istenmektedir.

·T.C. Kimlik Numarası beyanı,

·Engelli sağlık kurulu raporu,

·Engelli birey 18 yaş altında ise mahkemelerden alınacak bir bakım merkezine yerleştirilmesi ile velayet altında değilse vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı, Engelli birey 18 yaş üstünde ise akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak kısıtlanması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı,

· Aynı hanede yaşayan bireylerin gelir ve mal durumuna ilişkin yazılı beyanı ve taahhüdü ile beyanın içeriğine dair belgeler,

·Engelliye ait iki adet vesikalık fotoğraf.

➡ ÖZEL BAKIM MERKEZLERİ

Özel bakım merkezleri, engelli bireylerin bakımı için yatılı veya gündüzlü hizmet vermek amacıyla gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan, denetimleri Bakanlığımızca yapılan ve bakıma ihtiyacı olan engelli bireylerin ücreti Bakanlıkça ödenerek bakım hizmeti sağlanan sosyal hizmet kuruluşu statüsündeki özel bakım kuruluşlarıdır.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

Özel Bakım Merkezlerinde, engelli bireylere yaş, cinsiyet ve engel durumunu göz önünde bulundurarak bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunuluyor.

Kimler faydalanabilir?

Hizmetin koşulları nelerdir?

Engelli sağlık kurulu raporunda "ağır engelli" ya da "tam bağımlı" olduğu belirtilen bireyler ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 18717 TL'den daha az olan engelli bireyler "Ücreti Bakanlık Tarafından Karşılanan Engelli" statüsünde Özel Bakım Merkezlerinden hizmet alabilir. Bu statüde merkeze yerleştirilen engelli bireylerin harçlık ve tüm giderlerini (bakım ücreti ödemesi, giyim yardımı) Bakanlığımız karşılamaktadır.

Nereye başvurulur?

Özel Bakım Merkezlerinden bakım hizmeti alabilmek için Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine başvurabilirsiniz.

İstenen belgeler nelerdir?

Bakıma ihtiyacı olan engellinin başvurusunda, ailesinden veya yasal temsilcisinden aşağıdaki belgeler istenmektedir.

·T.C. Kimlik Numarası beyanı,

·Engelli sağlık kurulu raporu,

·Yatılı ve sürekli bakımı için özel bakım merkezine yerleştirilecek olan; 18 yaşını tamamlamamış bakıma ihtiyacı olan engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak, koruma altına alınması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı,

·18 yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli olan engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak, kısıtlanması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı,

·Aynı hanede yaşayan bireylerin gelir ve mal durumuna ilişkin yazılı beyanı ve taahhüdü ile beyanın içeriğine dair belgeler, (Özel bakım merkezinden ücretsiz faydalanacak engelli bireyler için)

·Engelli bireye ait iki adet vesikalık fotoğraf.

➡ OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN AİLELERİ İÇİN BİREYSEL SOSYAL HİZMET DANIŞMANLIĞI

Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı, Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı alan bireylerin ailelerine yönelik olarak Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ile Sosyal Hizmet Merkezleri tarafından sunulan; bilgilendirme, rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını kapsayan bütüncül bir hizmet modelidir. Bu hizmet, ailelerin otizmi doğru kaynaklardan öğrenmelerini, hak ve hizmetlere zamanında ve etkin biçimde erişebilmelerini, yaşadıkları sosyal, psikolojik ve ekonomik güçlükleri belirleyip çözüm yollarına ulaşmalarını sağlamayı amaçlar. Danışmanlık sürecinde aileye bir meslek elemanı atanır; aile ile düzenli görüşmeler, ev ziyaretleri ve izleme çalışmaları yürütülür. Böylece aile, ihtiyaç duyduğu süreçlerde profesyonel destek alarak güçlendirilir ve otizmli bireyin potansiyelinin en iyi şekilde desteklenmesi hedeflenir.

Kimler faydalanabilir?

Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı alan bireylerin aileleri

Hizmetin koşulları nelerdir?

·Ailenin danışmanlık hizmetinden yararlanmak istediğini dilekçe ile beyan etmesi

·Danışman tarafından yapılacak ilk telefon görüşmesine ve ev ziyaretine katılım

·Danışmanlık süreci boyunca danışman ile düzenli iletişim ve izleme çalışmalarına katılım

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

Bilgilendirme Hizmeti

·Otizm spektrum bozukluğu hakkında doğru ve güvenilir bilgi sağlama

·Engelli hakları, sosyal hizmetler ve kamu kurumlarının sunduğu hizmetler hakkında bilgilendirme

·Engelli sağlık kurulu raporu, engelli kimlik kartı, eğitim hakları vb. konularda açıklama

Rehberlik Hizmeti

·Ailenin mevcut durumunu değerlendirme

·Çocuğun ihtiyaçlarına göre uygun kurum ve hizmetlere yönlendirme

·Eğitim, özel eğitim, rehabilitasyon ve sosyal destek süreçlerine rehberlik

Yönlendirme Hizmeti

·Sağlık, eğitim, sosyal yardım, bakım hizmetleri, yerel yönetimler gibi kurumlara yönlendirme

·Kurumlar arası koordinasyonu sağlama

·Ailenin gereksinimleri doğrultusunda doğru hizmete en kısa sürede ulaşmasını sağlama

Psikososyal Destek Hizmeti

·Ailenin tanı sürecinde yaşadığı duygusal güçlükleri ele alma

·Kriz, tükenmişlik, kaygı gibi durumlarda destek sağlama

·Aileyi güçlendirmeye yönelik danışmanlık ve rehberlik

İzleme ve Takip Hizmeti

·Aile ile düzenli iletişim kurma (2 ayda bir telefon görüşmesi)

·En az yılda bir ev ziyareti yapma

·Ailede veya çocukta meydana gelen değişikliklere göre çalışma planını güncelleme

Danışmanlık hizmeti nasıl yürütülüyor?

1.Başvuru/Tespit

·Aile Sosyal Merkezine başvuru veya OSB tanılı çocuğun olduğu tespit edilen aileye ulaşılır.

·Aile sisteme kaydedilir ve bir danışman atanır.

2. İlk Telefon Görüşmesi

·Başvuru/Tespit sonrası danışman 10 gün içinde aileyi arar

·Proje tanıtılır ve ilk görüşme planlanır

·Aileye ev ziyareti yapılacağı belirtilir

3. İlk Ev Ziyareti

·En geç 40 gün içinde ziyaret gerçekleştirilir

·Aile İhtiyaç Formu doldurulur

·Aile danışmanlık hizmetinden yararlanmak isteyip istemediğini dilekçe ile bildirir

·Ailenin sorunları, güçlü yönleri ve ihtiyaçları değerlendirilir

·Sosyal inceleme raporu hazırlanır

·Danışman aile ile ilgili durum değerlendirmesini tamamlar

·Ailenin ihtiyaçları netleştirilir

4. Aile Çalışma Planının Oluşturulması

·Ailenin ihtiyaçları doğrultusunda bir çalışma planı hazırlanır

·Bu plan; haklar, yönlendirmeler, eğitim, sosyal yardımlar, psikososyal destek gibi başlıklar içerir

·Aileyle birlikte kararlaştırılır.

5. Uygulama ve Düzenli İzleme

·İki ayda bir telefonla izleme görüşmesi yapılır

·En az yılda bir ev ziyareti yapılır

·Gerektiğinde daha sık görüşme/ziyaret yapılabilir

·Hizmetler hakkında yönlendirme yapılır, başvurular takip edilir

·Ailede değişiklik oldukça izleme planı değiştirilir

6. Bilgilendirme ve Yönlendirme Çalışmaları

Danışman süreç boyunca aileye şu konularda destek verir:

·Engelli sağlık kurulu raporu

·Engelli kimlik kartı

·Eğitim kurumları (okul, özel eğitim, rehabilitasyon)

·Engelli aylığı, evde bakım yardımı, SED

·Kamu kurumlarındaki haklar (vergiler, ulaşım, istihdam vb.)

·Psikososyal danışmanlık

·Yerel Yönetim ve STK hizmetleri

·Kurumlar arası koordinasyon

7.Hizmetin Devamı/Sonlandırılması

·Her yıl Kasım ayında aileye hizmetin devam edip etmeyeceği sorulur, dilekçe alınır

·Ailenin talebi ile hizmet istedikleri zaman sonlandırılabilir

·Çalışma planı hedefleri tamamlanmışsa hizmet doğal olarak sonlandırılabilir.

·Aile talep etmesi durumunda yeniden başvurabilir

İstenen belgeler nelerdir?
·ÇÖZGER (Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu) (18 yaş altı başvurular için)
·Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu (18 yaş ve üzeri başvurular için)
·Kimlik Kartı Fotokopisi
·Başvuru Dilekçesi (Ailenin danışmanlık hizmetinden yararlanmak istediğini beyan eden dilekçe)

Nereye başvurulur?
İkametgâh adresinin bulunduğu Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğüne başvuruda bulunulur

Kuruluş Adı: Odunpazarı Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü
Asil Temsilci Adı Soyadı: Süleyman GÖKDEMİR
Unvanı: Sosyal Çalışmacı
İş Telefonu/Dahili: 0222 221 1003/173
E-posta: suleyman.gokdemir@aile.gov.tr
Yedek Temsilci Adı Soyadı: Sinan AŞIK
Unvanı: Öğretmen
İş Telefonu/Dahili: 0222 221 1003/171
E-posta: sinan.asik@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Tepebaşı Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü
Asil Temsilci Adı Soyadı: Recep CAN
Unvanı: Sosyolog
İş Telefonu/Dahili: 0222 226 3416/133
E-posta: recep.can@aile.gov.tr
Yedek Temsilci Adı Soyadı: Kübra ABAYLI
Unvanı: Çocuk Gelişimi
İş Telefonu/Dahili: 0222 226 3416/107
E-posta: kubra.abayli@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Sivrihisar Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü
Asil Temsilci Adı Soyadı: Ali Can EKİNCİ
Unvanı: Müdür Yardımcısı/Sosyal Çalışmacı
İş Telefonu/Dahili: 0222 711 4990/132
E-posta: alican.ekinci@aile.gov.tr

➡ ENGELLİ KİMLİK KARTI

Engelli Bireylere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanmada kullanılmak üzere engelli bireylere kimlik kartı verilmektedir.

Nereye başvurulur?

Engelli bireyin ikamet ettiği ildeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne veya E-Devlet üzerinden başvuru yapılabilir.

Kimler faydalanabilir?

Hizmetin koşulları nelerdir?

·Sağlık kurulu raporu ile %40 ve üzeri engelli olduğunu belgeleyen bireylere engelli kimlik kartı verilmektedir.

·Engelli bireyin 18 yaşından küçük olması durumunda sağlık kurulu raporunda Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre Hafif Düzeyde ÖGV(40-49), Orta Düzeyde ÖGV(50-59), İleri Düzeyde ÖGV(60-69), Çok İleri Düzeyde ÖGV(70-79), Belirgin Özel Gereksinimi Vardır(80-89), Özel Koşul Gereksinimi Vardır(90-99), ifadelerinden birinin yer alması gerekmektedir.

İstenen belgeler nelerdir?

·2 adet biyometrik fotoğraf

·Nüfus cüzdanı fotokopisi

·ÇÖZGER/Erişkinler İçin Sağlık Kurulu Raporu

İndirim ve Muafiyetler

Ücretsiz Seyahat Uygulaması

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

Ücretsiz seyahat uygulaması ile şehir içinde karayolu, denizyolu ve demiryolu araçlarından engelli ve yaşlı bireyler, şehit yakını, gazi ve gazi yakınları ile vazife malulleri ücretsiz yararlanmaktadır.

Kimler faydalanabilir? /Hizmetin koşulları nelerdir?

·Asgari %40 engelli olanlar,

·Ağır engelliler ile bir kişiyi geçmemek koşuluyla refakatçileri,

·Gaziler, Şehit ve gazi yakınları,

·65 Yaşını doldurmuş Türk Vatandaşları faydalanabilir.

Nereye başvurulur?

Bulunduğunuz yerdeki belediyelere başvurabilirsiniz.

·**ÖTV Muafiyeti;** Engellilik oranı %90 veya üzerinde olan yetişkin engelliler ile Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu'nda (ÇÖZGER) “Özel Koşul Gereksinimi Vardır (ÖKGV)” ibaresi bulunan 18 yaş altı engelliler ÖTV istisnasından yararlanabilirler. Bununla birlikte engellilik oranı %90'ın altında olan engellilerden engelli sağlık kurulu raporunda "Sadece hareket ettirici aksamda özel tertibatlı taşıt kullanması gerekir” değerlendirmesi bulunanlardan, ilk iktisabı yapılacak taşıtın hareket ettirici aksamında tadilat yaptırılmasını gerektirecek nitelikte olan engelli bireyler ÖTV istisnasından yararlanabilirler. ÖTV indirimi sadece engelli bireyin şahsına tanınmış bir haktır. Gelir İdaresi Başkanlıklarına müracaat edebilirsiniz.

·**Motorlu Taşıt Vergisi (MTV);** Engellilik dereceleri %90 ve daha fazla olan malûl ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtları ile diğer malûl ve engellilerin, bu durumlarına uygun hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtları motorlu taşıtlar vergisinden istisna edilmiştir. Gelir İdaresi Başkanlıklarına müracaat edebilirsiniz.

·**Engelliliğe Bağlı Gelir Vergisi İndirimi;** Basit usulde vergilendirilenlerden, tüccar ve ücretli durumuna girmeksizin imalat, tamirat ve küçük sanat işleri ile uğraşan, (ilk madde ve yardımcı malzeme müşteriye ait olarak faaliyet gösteren) terzi, tamirci, marangoz gibi engelli bireyler yararlanmaktadır. Engelli hizmet erbabı ile bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı ve engelli serbest meslek erbabı ile bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı; engelliliğe bağlı gelir vergisi indiriminden yararlanabilir. Gelir vergisi indiriminden yararlanmak için engelli hizmet erbabı, nüfus kâğıdının örneği ve çalıştığı iş yerinden alacağı hizmet erbabı olduğunu gösterir belgeyle birlikte, illerde Defterdarlık Genel Müdürlüğüne, bağımsız Vergi Dairesi bulunan ilçelerde Vergi Dairesi Müdürlüğüne, bağımsız Vergi Dairesi bulunan ilçelerde Vergi Dairesi Müdürlüğüne, diğer ilçelerde Mal Müdürlüğüne başvurabilirsiniz.

·**Konut Vergisi Muafiyeti;** 200 metrekareden küçük tek konutu olan engelli bireyler emlak vergisinden muaftır. Belediyeye başvuruda bulunabilirsiniz.

·**TOKİ Projeleri;** TOKİ hazırladığı projeler kapsamında planlanan konut sayısının %5’i kadarını engelli vatandaşlarımıza tahsis etmektedir. Hak sahipleri kura ile belirlenmektedir. Toplu Konut İdaresi Başkanlığına başvuruda bulunabilirsiniz.

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

2.Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü

SAĞLIK BAKANLIĞI

1.BASAMAK HİZMETLERİ

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TARAMA VE TAKİP PROGRAMI

"Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016-2019)" kapsamında, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Programı oluşturulmuştur. 2025 yılı sonunda güncellenen Program kapsamında aile hekimleri tarafından 18-48 Ay arasındaki çocuklar taranmakta, riskli olarak değerlendirilenler Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Uzmanına yönlendirilmektedir. Yine program kapsamında ilimizdeki Aile Hekimleri ve Aile Sağlığı Çalışanlarına yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından tanımlanan ve takip edilen "Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Programı Eğitimi" uygulanmaktadır.

Yine Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2023-2030)" kapsamında birinci basamakta kronik hastalıkların etkin tarama ve takibini gerçekleştirmek için Sağlık Bakanlığı Hastalık Yönetim Platformu (HYP) sistemi üzerinden otizm spektrum bozukluğu tarama süreçlerine rehberlik etmek üzere "Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Kılavuzu" hazırlanmış ve ilimizdeki bütün aile hekimlerine gönderilmiştir. Bu sistem aynı zamanda Muayene Bilgi Yönetim Sistemi ile entegre edilerek riskli olguların takibi sistem üzerinden sağlanmıştır.

2026 yılı itibariyle İl ve İlçe Otizm Koordinatörlükleri kurulmuştur. Bu kapsamda Aile Hekimleri, Hastaneler, Sağlıklı Hayat Merkezleri, aileler arasındaki iş/işlemler ve koordinasyonu sağlamaktadır.

Kimler faydalanabilir?

·18–48 ay arasındaki, Aile Hekimliği Bilgi Sistemleri üzerinden kayıtlı tüm çocuklar.

·Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Kılavuzuna göre riskli olarak değerlendirilen ve sisteme kaydedilen çocuklar derhal Aile Hekimi tarafından MHRS sistemi üzerinden kolaylıkla Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Uzmanına randevuları oluşturulabilmektedir.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

·Erken tanı ve müdahale: Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Kılavuzuna göre riskli olguların tanı ve tedaviye yönlendirilmesi.

·Takip ve değerlendirme: Riskli çocukların takipleri Muayene Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden yapılmaktadır. Tarama yapılan riskli olarak kaydedilen çocuklar Sağlık Bakanlığı ve il/ilçe Koordinatörleri tarafından da takip edilmektedir. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Uzmanı tarafından OSB Tanısı alan çocuklar Aile Hekimliği sisteminden düşer ve 2. Basamak Sağlık Hizmeti sunan hastanelerce takip edilir.

·Eğitim: Aile hekimleri ve sağlık personeline eğitim verilerek tarama sürecinin etkinliği artırılır. Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Programı Eğitimive Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Kılavuzu aracılığı ile eğitimler verilir.

·Aile hekimi MBYS sistemi aracılığı ile riskli olarak değerlendirdiği olgular için hastaneden randevu alır ve muayeneye yönlendirilir. Gerekli takip ve rehabilitasyon süreci başlatılır. İlimizdeki tüm Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Uzmanları ve ilgili hastaneler program kapsamında hizmet vermektedir.

Hizmetin koşulları nelerdir?

18–48 ay Çocuk Değerlendirme Formu kullanılarak tarama yapılır ve sisteme kaydedilir. Aileyi olumsuz etkilememek için otizm ile ilgili bilgi yer almaz. Formda en az bir riskli davranış gözlemlenirse, çocuğun randevusu aile hekimi tarafından ilgili polikliniğe alınır. İl/İlçe koordinasyon ekibi tarafından da takip süreci başlatılır. 2025 yılı itibarıyla aile hekimleri, 2. basamak sağlık kuruluşlarından MHRS üzerinden randevu alabilmektedir.

Nereye başvurulur?

Başvuru, çocuğun kayıtlı olduğu Aile Sağlığı Merkezlerine yapılır. Tarama sonucunda riskli görülen çocuklar Aile Hekimince Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Uzmanına yönlendirilir.

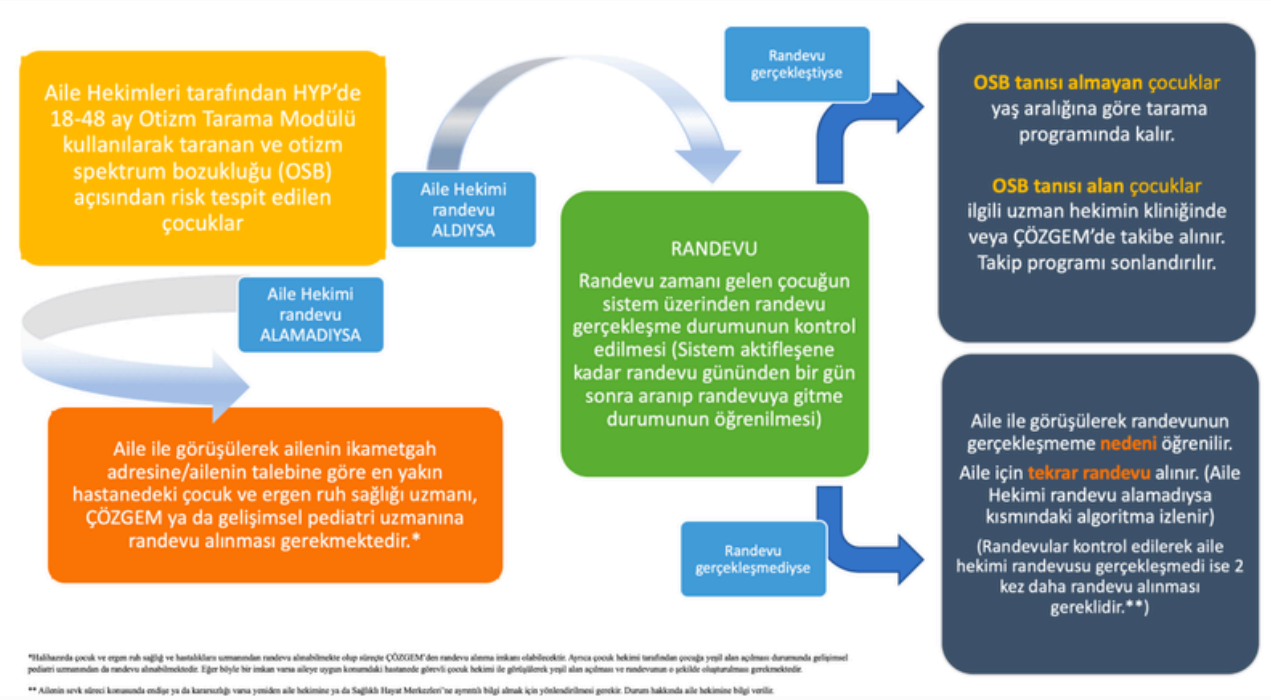

0-6 YAŞ ÇOCUĞUN PSİKOSOSYAL GELİŞİMİNİ DESTEKLEME PROGRAMI

Aile sağlığı merkezlerinde uygulanan program, gelişimin en hızlı olduğu gebelik döneminden çocuk 6 yaşına gelene kadar hem bedensel hem ruhsal hem de sosyal açıdan bütüncül bir bakış açısıyla izlemler yapılarak takip edilmektedir.

Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme (ÇPGD) Programı, çocuğun psikososyal gelişimini destekleme yöntemlerini birinci basamak sağlık hizmetleri içine entegre ederek, gelişimin en hızlı olduğu gebelik ve 0-6 yaş döneminde çocuğun gelişimini desteklemeyi, gelişimi etkileyebilecek risk etmenlerini erken belirleyip, erken müdahale etmeyi amaçlamaktadır.

Kimler faydalanabilir?

·Aile Hekimliği Bilgi Sistemleri üzerinden kayıtlı tüm çocuklar ve gebeler.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

·Aile Sağlığı çalışanları tarafından nüfuslarına kayıtlı 0-6 yaş arası tüm çocuklar ve gebeler için Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme Formu aracılığı ile yüz yüze yapılan bir değerlendirmedir. Bu formun kullanıcıları İl Sağlık Müdürlüğü tarafından düzenlenen uygulamalı "ÇPGD Eğitim Programını" tamamlamış olmaları gerekmektedir.

Nereye başvurulur?

Çocuğun ve gebenin kayıtlı olduğu Aile Sağlığı Merkezlerine yapılır.

SAĞLIKLI HAYAT MERKEZLERİ

Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM), sağlığı tehdit eden risk faktörlerini ortadan kaldırmak, sağlıklı yaşam tarzlarını teşvik etmek, birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirmek ve bu hizmetlere erişimi kolaylaştırmak için kurulan çok amaçlı merkezlerdir. Sağlıklı Hayat Merkezlerinde çocuk gelişimci, psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından ücretsiz olarak danışmanlık hizmeti sunulmaktadır. Sağlıklı Hayat Merkezlerinde sunulan danışmanlık hizmetlerinde öncelikli amaç bireysel ve toplumsal düzeyde koruyucu ve önleyici ruh sağlığı çalışmaları yürütmek, tanı ve tedavi gerektiren kişileri uygun uzman ya da kurumlara yönlendirmek ve takip etmektir.

Nereye başvurulur?

İlimizde 6 adet Sağlıklı Hayat Merkezi bulunmaktadır.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

·OSB belirtileri gösteren birey ve yakınları başvuru yapabilir.

·Çocuk Gelişimci ve psikolog birey ve ailesi ile görüşme yapar. Gelişimsel ve ruhsal olarak değerlendirilir. İleri tanı ve tedavi için çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanına Aile Hekimi veya koordinatörlük aracılığı ile yönlendirilir.

·Çocuklar ve ailelerini de kapsayan bu hizmet modelinin içinde değerlendirme, yönlendirme, psikoeğitim, sosyal hizmet müdahalesi ve grup çalışmaları yürütülebilmektedir.

Kimler faydalanabilir?

·Otizm tanısı alan çocuklar ve aileleri faydalanabilmektedir.

Nasıl Ulaşılır?

Odunpazarı Emek Sağlıklı Hayat Merkezi

Adres: Emek Mahallesi Ziya Gökalp Caddesi No. 42 Odunpazarı / Eskişehir

Telefon: (222) 250 91 13 (222) 239 51 62 opazarishm1@saglik.gov.tr

Odunpazarı Yenidoğan Sağlıklı Hayat Merkezi

Adres: Yenidoğan Mah. Akasya Çiçeği Sk. No.2/2 Odunpazarı / Eskişehir

Telefon: (222) 218 04 85 (222) 220 22 91 opazarishm2@saglik.gov.tr

Odunpazarı Deliklitaş Sağlıklı Hayat Merkezi

Adres: Deliklitaş Mahallesi Deliklitaş Caddesi No.39 Odunpazarı / Eskişehir

Telefon: (222) 233 36 14

Tepebaşı Zübeyde Hanım Sağlıklı Hayat Merkezi

Adres: Hoşnudiye Mahallesi Ahmet Kanatlı Caddesi No.6 Zübeyde Hanım Yerleşkesi (Eski D.D.Y. Hastanesi) Tepebaşı / Eskişehir

Telefon: (222) 224 20 00 eskisehir.tbasitsm@saglik.gov.tr

Tepebaşı Şirintepe Sağlıklı Hayat Merkezi

Adres: Şirintepe Mahallesi Kayacı Sokak No. 6 Tepebaşı / Eskişehir

Telefon: (222) 503 59 83 tepebasiism.shm1@saglik.gov.tr

Tepebaşı Şarhöyük Sağlıklı Hayat Merkezi

Adres: Şarhöyük, Donmaz Sk. 26230 Tepebaşı/Eskişehir

Telefon: (222) 503 82 07 sarhoyukshm@saglik.gov.tr

2. BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ ÇERÇEVESİNDE OTİZME YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN HİZMETLER

➡ ÇÖZGER (ÇOCUKLAR İÇİN ÖZEL GEREKSİNİM RAPORU) DÜZENLEME VE HİZMET SÜRECİ

Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER), 18 yaş altındaki çocukların özel gereksinim durumlarının tespit edilmesi amacıyla düzenlenen resmi sağlık kurulu raporudur. ÇÖZGER; çocuğun tıbbi, gelişimsel, eğitsel ve sosyal ihtiyaçlarının bütüncül şekilde değerlendirilmesini hedeflemekte olup, eski Engelli Sağlık Kurulu Raporu yerine kullanılmaktadır.

Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen ÇÖZGER hizmetleri kapsamında, otizm tanısı bulunan veya otizm şüphesi olan çocuklara yönelik erken tanı, yönlendirme ve raporlama süreçleri etkin ve koordineli bir şekilde sürdürülmektedir.

Kimler Faydalanabilir?

- Otizm tanısı bulunan veya otizm şüphesi olan 0–18 yaş arası çocuklar
- Engelli/ÇÖZGER Sağlık Kurulu Raporu talep eden vatandaşlar
- Sağlık, eğitim ve sosyal hizmetlerden yararlanabilmek için rapora ihtiyaç duyan engelli bireyler

Hizmetin Koşulları Nelerdir?

- 0–18 yaş aralığında olmak (ÇÖZGER yalnızca çocuklar için düzenlenmektedir)
- Değerlendirme sürecinde çocuğun ilgili birimlerde muayenelerinin yapılarak ve sağlık kurulu değerlendirmesinden geçirilmesi gerekmektedir.

Nereye Başvurulur?

ÇÖZGER başvuruları; Eskişehir Şehir Hastanesi ve Yunus Emre Devlet Hastanesi'ne MHRS veya ALO 182 üzerinden randevu ile yapılmaktadır.

Nasıl Ulaşılır?

Eskişehir Şehir Hastanesi

71 Evler Mahallesi, Çavdarlar Sk. No.144/A 26080 Odunpazarı/ESKİŞEHİR Sağlık Kurulu Hastanemiz A Blok Zemin Katında hizmet vermektedir.
Telefon: (222) 611 40 00 eskisehirsehir@saglik.gov.tr

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi

Uluönder Mah. Salih Bozok Cad. No.25/7 26190 Tepebaşı/ ESKİŞEHİR- Sağlık Kurulu Hastanemiz B Blok Zemin Katında hizmet vermektedir.
Telefon: (222) 211 95 95 yunusemredh@saglik.gov.tr

İstenen Belgeler?

- 1 adet fotoğraf (10 Yaş üstü için)
- Nüfus cüzdanı fotokopisi

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

Başvuru Süreci

- Otizmli çocukların engellilik oranlarının belirlenmesi ve sağlık kurulu rapor süreçlerinin yürütülmesi,
- ÇÖZGER raporu müracaat işlemleri için ilgili hastanelere yönlendirme,
- Ailelere yönelik bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri,
- Eğitim, rehabilitasyon ve sosyal hizmet kurumlarına yönlendirme,
- Kurumlararası koordinasyonun sağlanması (Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri, Özel Eğitim Kurumları, Belediyeler vb.).

Rapor Başvuru, İtiraz ve Yenileme Süreci Nasıl İşler?

- Sağlık kurulu rapor başvurusu ilgili hastaneye yapılmakta olup, raporlar ortalama 10-20 gün içerisinde hazırlanarak e-devlet platformu üzerinden ebeveynlerin erişimine açılmaktadır.
- Raporda eksik veya hatalı hususların tespiti halinde, rapor tarihinden itibaren 30 gün içerisinde itiraz edilebilmektedir. Bu sürenin aşılması halinde yeniden başvuru için 6 ay beklenmesi gerekmektedir.
- İtiraz başvuruları, Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü Engelli ve ÇÖZGER Birimi'ne dilekçe ile yapılmaktadır.
- Ön değerlendirme sonrası gerekli görülmesi halinde başvuru sahipleri yeniden Eskişehir Şehir Hastanesi veya Yunus Emre Devlet Hastanesi'ne yönlendirilmektedir.
- Hakem hastane süreci tamamlanan raporlar kesin nitelikte olup, tekrar itiraz edilememektedir.
- Rapor yenileme işlemleri için 6 ayın dolmasının ardından MHRS veya ALO 182 üzerinden randevu alınabilmektedir.

İtiraz Başvuru Birimine Nasıl Ulaşılır?

Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü Ek Hizmet Binası Engelli ve ÇÖZGER Birimi

İstiklal Mahallesi Şair Fuzuli Caddesi No:1 26010 Odunpazarı/ESKİŞEHİR
Telefon: (222) 230 27 81 Dahili: 3031-3046 eskisehir.saglikhizm@saglik.gov.tr

EVDE SAĞLIK HİZMETLERİ

Evde Sağlık Hizmetleri; tanı konulmuş hastalıkları nedeniyle yatağa, cihaza veya eve bağımlı olan, yaşlılığı sebebiyle sağlık hizmetlerine erişimde zorluk yaşayan ve evde sağlık hizmeti alması uygun görülen bireylere sunulmaktadır.

Kimler Faydalanabilir?

- Takip eden hekimi tarafından evde sağlık hizmeti alması uygun görülen hastalar,
- Yatağa, eve veya cihaza bağımlı hastalar.
- 80 yaş ve üzeri hizmet talep eden tüm bireyler,
- Sağlık kurulu raporu ile belgelenmiş kronik hastalığı bulunan ve günlük yaşam aktiviteleri yönünden tam veya ileri derecede yatağa bağımlı olan 65 yaş ve üzeri bireyler,
- Cihaza ve/veya eve bağımlı hastalar,
- Palyatif bakım hizmeti almış ve tıbbi bakımının evde sürdürülmesi uygun görülen hastalar,
- Hastaneden taburcu olurken hekimi tarafından evde sağlık hizmeti planlanan hastalar,
- Taburculuk sonrası en fazla 30 güne kadar (gerektiğinde hekim onayı ile uzatılabilen) süreli tıbbi bakıma ihtiyaç duyan bireyler.

Diyabet, kalp yetmezliği, inme, KOAH, Alzheimer/demans, nörodejeneratif hastalıklar, terminal dönem kanser, multimorbidite, ortopedik kırıklar sonrası bakım ihtiyacı ve amputasyon sonrası tıbbi bakım gerektiren hastalar öncelikli gruplar arasında yer almaktadır.

Nasıl başvuru yapabilirim?

444 38 33 numaralı telefon ile başvuru yapılabilmektedir.

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI HİZMETLERİ

Müdürlüğümüze bağlı Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi bünyesinde faaliyet gösteren Engelli Diş Tedavi Merkezinde, engelli bireylere yönelik ayaktan ve yatarak muayene, girişimsel işlemler ve ameliyat hizmetleri sunulmaktadır.

Ayrıca Eskişehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi bünyesinde, engelli bireylerin erişimine uygun olarak düzenlenmiş Engelli Diş Polikliniği hizmet vermektedir. Poliklinikler, özel eğitim almış personel eşliğinde danışmanlık ve destek hizmetleri sunacak şekilde yapılandırılmıştır. Otizm Spektrum Bozukluğu dâhil olmak üzere tüm engelli bireylerin ağız ve diş sağlığı hizmetleri titizlikle yürütülmektedir.

Kimler Faydalanabilir?

- Doğrudan hastaneye başvuran ve MHRS üzerinden randevu alan engelli bireyler.

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

- Muayene
- Lokal veya genel anestezi altında diş çekimi, dolgu, kanal tedavisi, diş taşı temizliği, çene cerrahisi ve diğer tüm ağız ve diş sağlığı hizmetleri.

Nasıl Ulaşılır?

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi Engelli Diş Tedavi Merkezi

Uluönder Mah. Salih Bozok Cad. No.25/7 26190 Tepebaşı/ ESKİŞEHİR

Telefon: (222) 211 95 95 yunusemredh@saglik.gov.tr

Eskişehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi

Yenikent, Piri Reis Cd. No: 28, 26050 Odunpazarı/Eskişehir

Telefon: (222) 229 09 19eskisehir.adsh@saglik.gov.tr

PEDİATRİK REHABİLİTASYON HİZMETLERİ

Müdürlüğümüze bağlı Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi bünyesinde, engelli çocuklara yönelik hizmet veren Pediatrik Rehabilitasyon Ünitesi bulunmaktadır. Ünitede otizm spektrum bozukluğu başta olmak üzere tüm engel gruplarına yönelik bireysel ve bütüncül fiziksel rehabilitasyon hizmetleri sunulmaktadır.

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi'nin 2 Eylül Ek Hizmet Binası'nda yer alan ünite; çocuk sağlığı, fizik tedavi ve rehabilitasyon poliklinikleri ile koordineli çalışarak hastalara etkin rehabilitasyon hizmeti sağlamaktadır.

Nasıl Başvuru Yapabilirim?

- Doğrudan hastaneye başvuru yaparak
- MHRS üzerinden randevu alarak

Nasıl Ulaşılır?

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi 2 Eylül Ek Hizmet Binası

Kırmızıtoprak Mah. Ercan Sok. No: 1 26010 Odunpazarı / ESKİŞEHİR

Telefon: (222) 220 45 30 yunusemredh@saglik.gov.tr

GELİŞİMSEL PEDİATRİ POLİKLİNİĞİ

Müdürlüğümüze bağlı Eskişehir Şehir Hastanesi bünyesinde hizmet veren Gelişimsel Pediatri Polikliniği, çocuğun gelişimini yalnızca tıbbi açıdan değil; ailesi, sosyal çevresi ve yaşam koşulları ile birlikte ele alan bütüncül bir yaklaşım içinde değerlendirmektedir.

Nasıl Bir Hizmet Verilmektedir?

- Gelişimsel bozuklukların erken tanılanması,
- Çocuğa özgü bireysel gelişim ve müdahale planlarının oluşturulması,
- Ailelerin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi sağlanmaktadır.

Hizmet Kapsamı Nasıldır?

- Fiziksel (motor) gelişimin değerlendirilmesi,
- Bilişsel gelişim, öğrenme ve problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi.

Hizmete Nasıl Başvurulur?

- Doğrudan hastaneye başvuru,
- MHRS randevu kanalları aracılığıyla başvuru (Çocuk Hastalıkları Uzmanı tarafından yönlendirilme)

Nasıl Ulaşırım?

Eskişehir Şehir Hastanesi

71 Evler Mahallesi, Çavdarlar Sk. No.144/A 26080 Odunpazarı/ESKİŞEHİR

Telefon: (222) 611 40 00 eskisehirsehir@saglik.gov.tr

3. BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ ÇERÇEVESİNDE OTİZME YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN HİZMETLER

➡ **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık, Uygulama ve Araştırma Hastanesi Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezi (ÇÖZGEM)**

Zihinsel özel gereksinimi olan çocuk ve gençlerin biyopsikososyal takip süreçlerinde rolü olan meslek mensuplarının bir arada hizmet vereceği çok disiplinli çocuk ve genç ruh sağlığı hizmeti sunan merkezlerdir.

- 14.03.2025 tarihinde ESOGÜ Hastanesi tarafından Müdürlüğümüze başvuru yapılmış olup, 02.05.2025 tarihinde Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Makam Oluru ile 02.05.2026 tarihine kadar geçerli ön izin alınmış ve inşaat süreci başlatılmıştır.
- Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezinde (ÇÖZGEM) Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı, Psikolog, Sosyal Çalışmacı/Sosyal Hizmet Uzmanı, Hemşire, Dil ve Konuşma Terapisti, İş ve Uğraşı Terapisti, Tıbbi Sekreter görev alacaktır.

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

3.Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

➡OTİZMLİ BİREY DEĞERLENDİRME VE EĞİTİM KURUMUNA YERLEŞTİRME

A) Hizmet Sunulan Kuruluş Bilgileri

· **Odunpazarı İbrahim Kurşungöz Rehberlik ve Araştırma Merkezi**

Yetkili Birim/Personel: Nilgün AYHAN(Kurum Müdürü) /Onur EKER(Özel Eğitim Hizmetleri Bölüm Başkanı)

Adres: Akarbaşı Mah. Ada sk. 35/A 26020 Odunpazarı/ESKİŞEHİR

Telefon: (0222) 239 37 82

· **Tepebaşı Şehit Şükrü Şahin Rehberlik ve Araştırma Merkezi**

Yetkili Birim/Personel: Yücel BERAL (Kurum Müdürü)/ Emel YURTTEPE(Özel Eğitim Hizmetleri Bölüm Başkanı)

Adres: Şeker Mah. Sivrihisar Cad. /4533 sk. TOKİ Sıraevler Sitesi no:4 26120 Tepebaşı/ESKİŞEHİR

Telefon: (0222) 243 07 01

B) Sunulan Hizmet İçeriği

Otizmli Birey Değerlendirme ve Eğitim Kurumuna Yerleştirme

Çocuğun bilişsel, dilsel, motor ve sosyal becerileri, uzman psikologlar ve psikiyatrlar tarafından yapılan testler ile otizmin tıbbi tanılaması yapıldıktan sonra Rehberlik Araştırma Merkezlerinde uzman özel eğitim öğretmenlerinin yapmış olduğu performans alımları ve değerlendirmeleri ile eğitsel tanılama işlemi yapılır. Tanılama işlemi sonrası öğrencinin performansına yönelik hafif düzey, orta – ağır düzey olarak öğrencinin yaşına ve eğitsel tanısına uygun karar alınarak, bir eğitim kurumuna yerleştirilme işlemlerinin yapılması için ilçe özel eğitim hizmetleri kuruluna sunulur. Kurul otizmli bireyin hangi eğitim kuruma yerleştirileceğine karar verir.

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri tarından otizmli bireylerin örgün eğitim sürecinde sağlanan desteklerin yanında; Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde destek almalarına yönelik değerlendirmeler yapılarak uygun modüllerle öğrencinin desteklenmesi sağlanır.

C) Sunulan Hizmetlerden Faydalanma Kriterleri

- 0–99+ yaş aralığında otizm tanısı olan tüm bireyler,
- Örgün eğitim çağında olan öğrenciler,
- Okul sonrası dönemde rehabilitasyon desteğine ihtiyaç duyan bireyler,
- Otizm tanılı bireylerin aileleri , faydalanabilir.

1. Hizmetlerden faydalanmak için geçerli bir Engelli Sağlık Kurulu Raporu veya otizm tıbbi tanısı bulunması gerekmektedir.
2. Örgün eğitimdeki bireyler için aktif okul kaydı ve okul–RAM iş birliği zorunludur.

D) Hizmetin İşleyiş Süreci

İlk başvurular yüz yüze öğrenci velisinin kendi başvurusuyla yapılır.

Başvuru hakkında;

- Birey zorunlu eğitim çağında ise okula kayıtlı olması ve halen devam ettiği okulun bağlı olduğu Rehberlik ve Araştırma Merkezine müracaat etmesi,
- Birey okul çağı dışına çıkmış ise bireyin ikamet adresinin bağlı olduğu Rehberlik ve Araştırma Merkezine müracaat etmesi,
- Bireyin geçerli bir Engelli Sağlık Kurulu Raporunun bulunması,
- Okula devam eden bireylerin Bireysel Gelişim Raporlarının okul tarafından E -rehberlik modülüne işlenmesi ya da kapalı zarf içinde veliye verilerek randevu tarih ve saatinde Rehberlik ve Araştırma merkezine ulaştırılması,
- Halen bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine devam eden bireylerin Dönem Sonu Performans ve Aylık Performans Kayıt Tablolarının randevu tarih ve saatinde Rehberlik ve Araştırma merkezine ulaştırılması,
- Bireyin nüfus cüzdanının bulunması,
- Bireyin sistemde resim kaydı yok ise 1 adet vesikalık fotoğrafın bulunması,
- Eğitsel değerlendirme amacıyla bireysel değerlendirme yapılacak bireyin kendisi ile birlikte annebabası ya da yasal vasisinin, koruyucu aile veya sevgi evlerinde kalan çocuklar için velisinin yanı sıra Aile Sosyal Hizmetlerden görevlendirilen uzmanın görevlendirme yazısı ile randevu tarih ve saatinde Rehberlik ve Araştırma merkezinde hazır bulunması, anne ve babanın ayrı olması durumunda velayet belgesinin, çocuğun bakımını üstlenen bir başka kişi olduğunda ise vasilik belgesi bulunması gerekmektedir.
- Daha önce başvurusu bulunan veliler https://ramdevu.meb.gov.tr/ adresinden başvuru yapabilirler.
- Uzak ilçe ve ikameti olup ilk iki sıralamadan yararlanamayan veliler için öğrencinin kaydının bulunduğu okul tarafından resmi yazışma talebi ile randevu alabilirler. Alpu, Beylikova, Gündüzü, İnönü, Mihalıççık, Mihalgazi, Sivrihisar, Sarıcakaya ve Tepebaşı ilçelerinde ikamet eden velilerimiz, Tepebaşı Şehit Şükrü Şahin Rehberlik ve Araştırma Merkezinden; Mahmudiye, Han, Çifteler, Seyitgazi ve Odunpazarı ilçelerinde ikamet eden velilerimiz ise Odunpazarı İbrahim Kurşungöz Rehberlik ve Araştırma Merkezinden randevularını alarak hizmet alabilirler. Otizm tıbbi tanısı ile gelen öğrencilerimiz merkezlerimiz tarafından özel eğitim bölümünde çalışan öğretmenlerimizce eğitsel tanılama ve değerlendirilmesi yapılmaktadır. Değerlendirme sonrasında İlçe Özel Eğitim Kurulu tarafından bir eğitim kurumuna yerleştirilmesi yapılmaktadır.
- Bireyin performansı alındıktan sonra bireyin ihtiyaç ve öncelikleri doğrultusunda eğitim planı hazırlanmaktadır.
- Talim ve Terbiye Kurulu başkanlığımızın belirlediği modül süreleri kadar eğitimden faydalandırılabilir. Modül sürelerinin dolması, bireyin destek eğitimden fayda sağlamaması ve velinin destek eğitim istememesi durumunda hizmet sonlandırılır.

➡ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ TARAFINDAN SUNULAN DİĞER HİZMETLER

1. Özel Eğitim Otizm Sınıflarına Yönelik Rehberlik ve Müşavirlik Hizmetleri

Otizm tanısı almış öğrencilerin örgün eğitim kurumlarına yerleştirilmesinin ardından, öğrencilerin eğitim ortamına uyumlarının, eğitsel tanılarına ve gelişim özelliklerine uygunluğunun izlenmesi amacıyla rehberlik ve müşavirlik hizmetleri sunulmaktadır.

Bu kapsamda;

- Yılda en az iki kez, RAM bünyesinde görev yapan uzman özel eğitim öğretmenleri tarafından okul ortamında yerinde gözlem yapılır.
- Öğrencinin akademik, sosyal, iletişimsel ve davranışsal gelişimi değerlendirilir.
- Sınıf öğretmeni ve varsa branş öğretmenleri ile görüşmeler yapılarak öğrencinin genel durumu ele alınır.
- Eğitim ortamı, sınıf düzeni, kullanılan öğretim yöntemleri ve materyaller incelenir.
- Gözlemler sonucunda öğrencinin mevcut eğitim ortamının uygun olmadığı yönünde bir kanaat oluşması hâlinde, yeniden eğitsel değerlendirme ve tanılama süreci planlanabilir.
- Öğretmenlere, öğrencinin bireysel özelliklerine uygun öğretim uyarlamaları ve sınıf içi düzenlemeler konusunda rehberlik sağlanır.

2. Otizm ile İlgili Seminer ve Kurs Çalışmaları

RAM Özel Eğitim Birimi tarafından, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Bu çalışmalar kapsamında;

- Otizm spektrum bozukluğunun özellikleri,
- Otizmli öğrencilerle etkili iletişim yolları,
- Sınıf yönetimi ve davranış düzenleme stratejileri,
- Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlama ve uygulama,
- Kanıta dayalı öğretim yöntemleri,
- Aile ile iş birliği süreçleri gibi konularda seminer, kurs ve bilgilendirme toplantıları düzenlenmektedir.

3. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri kapsamında;

- Hafif düzeyde otizm tanısı olan, kaynaştırma yoluyla eğitim alan ya da özel eğitim sınıflarında öğrenim gören öğrencilere yönelik bireysel ve/veya grup rehberlik çalışmaları yürütülmektedir.
- Öğrencilerin sosyal becerileri, duygusal farkındalıkları, uyum ve iletişim becerileri desteklenmektedir.
- Otizm tanısı olan bireylerin ailelerine yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri sunularak, ailelerin sürece uyumları ve çocuklarını destekleme becerileri güçlendirilmektedir.

Hizmetler, öğrencinin ve ailenin ihtiyaçlarına göre bireysel görüşmeler, bilgilendirme çalışmaları ve rehberlik etkinlikleri şeklinde planlanmaktadır.

➡ ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ PROGRAMI (EÇEP – 0/36 AY)

A) Hizmet Sunulan Kuruluş Bilgileri

· **Şehit Tarkan Karaca Özel Eğitim Anaokulu**
Yetkili Birim/Personel: Nilgün UÇKUN(Kurum Müdürü)
Adres: Çamlıca Mah. Yetim Sk. No 4/A Tepebaşı / Eskişehir
Telefon: (0222) 3402240

· **Ufuk'un Nebi Özel Eğitim Anaokulu**
Yetkili Birim/Personel: Mutlu CANTAŞ (Kurum Müdürü)
Adres: Sümer Mah. Yörükoğlu Sk. No 53 Odunpazarı / Eskişehir
Telefon: (0222) 2262000

B) Sunulan Hizmet İçeriği

0-36 Ay Erken Çocukluk Özel Eğitim Programı

Erken Çocukluk Eğitimi Programı (EÇEP); 0–36 ay yaş aralığında, otizm spektrum bozukluğu tanısı almış çocukların erken dönemde bireysel gelişimlerinin desteklenmesini ve ailelerin çocuklarının gelişimini ev ortamında sürdürebilmelerini sağlayacak eğitsel mentörlük çalışmalarını amaçlayan, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı özel eğitim anaokullarında uygulanan erken müdahale temelli bir eğitim programıdır.

Programın temel amacı; çocukların gelişimsel gereksinimlerini erken yaşta belirleyerek tüm gelişim alanlarını desteklemek ve çocukların ilerleyen eğitim kademelerine daha güçlü ve hazır bir şekilde geçiş yapmalarını sağlamaktır.

Program kapsamında çocukların;

- İletişim ve erken dil becerileri,
- Ortak dikkat ve sosyal etkileşim becerileri,
- Oyun ve taklit becerileri,
- Duyusal bütünleme ve motor gelişim,
- Öz bakım ve günlük yaşam becerilerinin temelleri,
- Davranış düzenleme ve uyum becerileri

alanlarında gelişimlerini desteklemeye yönelik bireysel ve küçük grup çalışmaları yürütülmektedir.

Erken Çocukluk Eğitimi Programı (EÇEP), çocuğun gelişimsel düzeyi, bireysel gereksinimleri ve öncelikli ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanan Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) doğrultusunda planlanmakta ve uygulanmaktadır. Program; bilişsel, iletişim, sosyal-duygusal, motor ve uyumsal beceri alanlarını kapsayacak şekilde, erken çocukluk döneminin gelişimsel özelliklerine uygun olarak oyun temelli, yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve görsel destekli öğretim yaklaşımlarını içermektedir. Öğretim sürecinde günlük rutinler, etkileşim temelli oyunlar ve doğal öğrenme fırsatları temel alınarak çocukların aktif katılımı desteklenmektedir.

Aile, EÇEP kapsamında çocuğun gelişimini destekleyen en temel unsur olarak ele alınmakta ve sürecin aktif bir paydaşı olarak konumlandırılmaktadır. Bu doğrultuda ebeveynlere; çocuğun bireysel hedeflerine uygun uygulamaları ev ortamında sürdürebilmelerini sağlamak amacıyla bilgilendirme, rehberlik ve eğitsel mentörlük temelli danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Böylece okulda yürütülen eğitim süreci, aile iş birliğiyle ev ortamına taşınarak çocuğun gelişiminin sürekliliği ve genellenmesi hedeflenmektedir.

C) Sunulan Hizmetlerden Faydalanma Kriterleri

Erken Çocukluk Eğitimi Programından;

0–36 ay yaş aralığında olan,

- Otizm spektrum bozukluğu tanısı bulunan veya otizm açısından gelişimsel risk taşıdığı hekim tarafından belirtilmiş,
- Geçerli Engelli Sağlık Kurulu Raporu, otizm tıbbi tanısı ya da RAM yönlendirmesi bulunan,
- Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından eğitsel değerlendirmesi yapılmış,
- İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından özel eğitim anaokulunda EÇEP kapsamında eğitime uygun görülen çocuklar faydalanabilmektedir.

Programa kabul koşulları:

- RAM tarafından eğitsel değerlendirme ve yönlendirme yapılmış olması,
- İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararının bulunması,
- Okul kayıt işlemlerinin tamamlanması.

Programdan ayrılma / sonlandırma kriterleri:

- Çocuğun 36 ayını doldurması,
- Eğitsel değerlendirme sonucunda farklı bir eğitim hizmetine yönlendirilmesi,
- Velinin yazılı talebi,
- Uzun süreli devamsızlık veya programdan fayda sağlanamaması.

D) Hizmetin İşleyiş Süreci

Erken Çocukluk Eğitimi Programının işleyiş süreci aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır:

1.Başvuru ve Eğitsel Değerlendirme

- Aile, çocuğun tıbbi tanısı veya gelişimsel risk durumu ile Rehberlik ve Araştırma Merkezine başvurur.
- RAM tarafından eğitsel değerlendirme yapılır ve erken müdahale ihtiyacı belirlenir.

2.Yerleştirme Süreci

- İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı doğrultusunda çocuk, özel eğitim anaokulunda EÇEP kapsamına yerleştirilir.

3.Uyum ve Gözlem Süreci

- Çocuğun okul ortamına uyumunu desteklemek amacıyla kademeli uyum süreci planlanır.
- Çocuğun gelişimsel özellikleri doğrultusunda gözlemler yapılır.

4.BEP Hazırlama

- Çocuğun bireysel gelişim düzeyine göre BEP hazırlanır.
- BEP; erken çocukluk özel eğitim öğretmenleri tarafından uygulanır ve düzenli olarak güncellenir.

5.Eğitim Uygulamaları

- Bireysel ve küçük grup çalışmaları haftada iki gün 40'ar dakikalık dört ders saati olacak şekilde öğretmen ve velinin mutabık kaldığı günlerde planlanarak yürütülür.
- Oyun temelli öğrenme, yapılandırılmış etkinlikler, görsel destekler ve rutinler kullanılır.
- Programı (BEP) doğrultusunda planlı ve sistematik bir öğretim süreciyle kazandırılır

6.Aile Katılımı ve Danışmanlık

- Velilere, çocuğun gelişim süreci ve eğitim hedeflerine ilişkin düzenli ve yapılandırılmış bilgilendirme yapılır.
- Ailelere, ev ortamında sürdürülebilecek erken müdahale temelli destekleyici uygulamalar konusunda rehberlik ve yönlendirme sunulur.
- Gereksinim duyulan durumlarda, ailenin ihtiyaçları doğrultusunda bireysel aile danışmanlığı ve eğitsel mentörlük hizmetleri sağlanır.

7. İzleme, Değerlendirme ve Geçiş

- Çocuğun gelişimi düzenli aralıklarla izlenir.
- 36 ay sonunda RAM iş birliği ile yeniden eğitsel değerlendirme yapılarak,
  -Okul öncesi özel eğitim,
  -Kaynaştırma uygulamaları veya uygun görülen diğer özel eğitim hizmet modellerine geçiş planlanır.

Bu süreçte velinin aktif katılımı, düzenli devamın sağlanması ve okul–aile iş birliği temel alınmaktadır.

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

4.Eskişehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü otizmli ve engelli bireylerin sportif ve sosyal gelişmelerini desteklemek istek ve ihtiyaçları doğrultusunda her daim insan haklarına saygılı ve Anayasamızda belirtildiği üzere toplumdaki tüm kişilerin refahı ve sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi için belirtilen temel görevleri yerine getirmektedir.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz Kamu görevini; Bakanlığımız gençlik ve spor politikaları ve vizyonu doğrultusunda Spor Hizmetleri, Gençlik Hizmetleri ve Yurt Hizmetlerinde ayrı ayrı olmak üzere fakat birbirinden bağımsız olmayan hizmetlerin sunumu konusunda tüm vatandaşlarımız ile Engelli ve Otizmli bireyler için de hizmetlerini kanun, yönetmelikler ve talimatlar uyarınca yerine getirmektedir.

GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ HİZMET BİRİMLERİ:

A-1)YURT HİZMETLERİ BİRİMİ TARAFINDAN SUNULAN HİZMET MODELLERİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz Yurt Hizmetlerinin görev alanına giren hizmetlerin sunumunda Engelli ve Otizmli bireylerde dahil öncelikli olarak T.C. vatandaşı olmak ve üniversitelerin örgün eğitim veren bir bölümünde aktif olarak öğrenim görmekte olması gerekmektedir. Her vatandaşımıza eşit Kamu hizmeti sunulmaktadır.

- Engelli öğrencilerimizin başvuruları Kredi Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından her dönemin başında online sistem üzerinden alınmakta ve e-devlet portalı üzerinden bireysel başvuru yapılmaktadır.
- Engelli olan ve Yurtlarımızda konaklamak üzere başvuru yapan öğrencilerden ailesinin geliri brüt asgari ücretin 1,5 katı altında ise; O öğrencimiz yurtlardan ücretsiz faydalanabilmektedir.
- Engelli öğrencilerimizin odaları normal öğrencilerin kalmış olduğu odalardan farklı bir yapıya sahiptir.
- Bakanlığımızca yurtlarımızda sunulan yemek ve diğer sosyal haklar Engelli bireyler için de sunulmaktadır.
- Yurtlarımızda konaklayacak Engelli öğrencilerde herhangi bir bulaşıcı hastalık bulunmaması gerekmekte olup tüm yurtlarımızda görevli psikolog ve sosyal çalışmacı personel tarafından isteğe bağlı hizmetler sunulmaktadır.
- Başvuru ve kayıt esnasında %40 sağlık raporu olanlar öncelikli yerleşme imkanı ve nakil olması halinde ise yurt seçimi yapma hakkına sahiptir.
- Yurtlarımızda barınmakta olan tüm Engelliler gençlik kampları, gönüllülük faaliyetleri, ücretsiz internet hizmeti, eğitsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetler ve tematik gezilerden faydalanma imkanlarına sahiptir.

A-2)HİZMET VEREN KURULUŞ BİLGİLERİ

Yurt İdare Birimi İletişim ve Adres Bilgileri

Büyükdere Mahallesi Prof. Dr. Nabi AVCI Bulvarı No:10/4 Odunpazarı- Eskişehir

Telefon: 0 222 230 22 66

A-3)SUNULAN HİZMETİN İÇERİĞİ

Yurt Müdürlüklerimizde hizmetler 7-24 esasına göre sürdürülmektedir. Yurt müdürlüklerimizde 07:00 ile 22:00 saatleri arasında barınmakta olan öğrenciler için sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Hizmet alan bireyler için sabah kahvaltısı ve akşam yemekleri verilmektedir. Yurtlarımızda sosyal çalışmacı ve psikologlar talep halinde bireysel görüşme hizmeti sunmaktadır.

A-4)SUNULAN HİZMETLERDEN FAYDALANMA KRİTERİ

Yurt Müdürlüklerimizde 17-30 yaş aralığında olan her Türk vatandaşı olarak öncelikli faydalanma imkânı verilmektedir.

B-1) SPOR HİZMET BİRİMLERİNCE SUNULAN HİZMET MODELLERİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü sunulan hizmetlerden Otizm ve Engelli bireyler dahil tüm vatandaşlarımız eşitlik ve hakkaniyet prensibi ile faydalanmaktadır. Vatandaşlarımız için kamu iş ve işlemleri sürdürülmektedir.

- Spor Hizmetlerine başvurular şahsen yüz yüze, sabit hatlı telefon aracılığı ile "Spor Bilgi Sistemi" online işlemler portalı üzerinden sunulmaktadır. Başvuru sahipleri Bakanlığımız hizmetlerinden ücretsiz olarak faydalanabilmektedirler.
- Engelli ve Otizmli olan bireyler iş ve işlemler için İl Müdürlüğümüze başvuran tüm bireyler görev dağılımı yapılan ve statüleri belirlenmiş olan Sicil Lisan Birimi, Spor Faaliyetleri Birimi, Okul Sporları Birimlerindeki iş ve işlemlere ulaşabilmekte alanında uzman personel tarafından yapılan ön değerlendirme sonrasında gerekli yol haritası hazırlanarak gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır.

B-2) SPOR HİZMET BİRİMLERİ KURULUŞ BİLGİLERİ

a) Spor Faaliyetleri Birimi

Büyükdere Mahallesi Prof. Dr. Nabi AVCI Bulvarı No:10/4 Odunpazarı-Eskişehir
Telefon: 0 222 230 22 66

b) Sicil Lisans ve Spor Kulüpleri Birimi

Büyükdere Mahallesi Prof. Dr. Nabi AVCI Bulvarı No:10/4 Odunpazarı-Eskişehir
Telefon: 0 222 230 22 66

c) Okul Sporları Birimi

Büyükdere Mahallesi Prof. Dr. Nabi AVCI Bulvarı No:10/4 Odunpazarı-Eskişehir
Telefon: 0 222 230 22 66

B-3) SPOR HİZMET BİRİMLERİ SUNULAN HİZMETİN İÇERİĞİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz Spor Faaliyetleri Birimince hizmetlerin sunumu konusunda 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Genel Müdürlüğe atfedilen görevler yerine getirilmektedir. Bu görevler;

Engelli bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin engellilerin kullanımına uygun olmasını sağlamak, engelliler için spor teknolojileri ve destekleyici ürünler geliştirmek, gerekli sportif malzemelerin temini engelli spor federasyonları ve spor kulüplerinin kuruluşu, engelliler spor branşlarında ki spor elemanı ve eğitimcilerin yetiştirilmesi ve Bakanlığımızca belirlenen diğer işleri yapmakla görevlidir.

İl Müdürlüğümüzde iş ve işlemler resmi tatil hariç olmak üzere mesai saatleri içerisinde saat 08:00 ile 17:00 arasında gerçekleştirilmektedir. OSB ve Engelli Bireylerin başvurular yüz yüze alınmakta, spor branşı alan antrenörü, spor uzmanı ve sporcu Veli'si ile birlikte ön değerlendirme sonrasında faaliyetlere yönlendirmeler sağlanmaktadır. İl Müdürlüğümüzde Yüzme eğitimleri Yenikent Olimpik Yüzme Havuzunda Bire Bir olarak gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Porsuk Spor Salonunda Temel Hareket becerileri ve jimnastik eğitimi verilmektedir. Bakanlığımız projelerinden olan;

1-Mutlu Çarşamba Projesi,
2-Koşabiliyorken Koş,
3-Yüzme Bilmeyen Kalmasın ve Yüzme Eğitimleri
4-Temel Hareket Becerileri ve Jimnastik Eğitimleri
5-Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı

sayesinde yetenekli sporcuların belirlenmesi ve sonrasında gerekli eğitimlerin verilerek sporun geliştirilmesi sağlanır.

Katılımcılar için araç/servis desteği sağlanmamaktadır. Spor faaliyetlerine katılım yaşı 07-17 yaş aralığındadır. Katılımcılara beslenme ve yemek hizmeti sunulmamaktadır. Aile refakati talepleri branş antrenörlerinin sorumluluğundadır. Verilen hizmetler ücretsizdir. Spor birimindeki faaliyetler için spor psikoloğu görevlendirmesi Birimin hizmetle imkanları dikkate alınarak yapılabilmektedir.

B-4) SPOR HİZMET BİRİMLERİ SUNULAN HİZMETLERDEN FAYDALANMA KRİTERİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz Spor Hizmetlerini İlgilendiren alt birimlere, başvuru yapan bireyler herkes için eşit kamu hizmetinden faydalanma hakkına sahiptir. Başvurular online ve yüz yüze ve telefonla iletişim sağlanarak yapılabilmektedir. Engelli ve OSB bireylerin yapmış olduğu spor branşları için uluslararası standartlarda geçerliliği olan kabul ve yeterlilik şartları aranmakta, diğer iş ve işlemlerde normal olarak kabul edilen bireylere sunulan hizmetlerden faydalanılmaktadır.

Engelli veya Engelsiz tüm vatandaşlardan hiçbir ücret alınmadan iş ve işlemler yürütülmektedir. Spor faaliyetleri koordinasyonunda yapılacak faaliyetlere başvuru yapan otizm ve engeli olan bireyler gerekli ön değerlendirme ve başvuru için gerekli evraklar kontrol edilerek hizmetler yürütülür. Sicil lisan birimince bazı işlemler için gerekli yaş aralığı ve hastalık olmaması şartları aranmaktadır. Bazı işlemler için vize ücreti alınabilmektedir. Engelli ve otizmli bireyler için ön koşul olan ÇÖZGER Raporu ve gerekli evraklar talep edilmektedir.

B-5) SPOR HİZMET BİRİMLERİ BİRİMİ HİZMETLERİN İŞLEYİŞ SÜRESİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüzde OSB ve Engelliler için sunulan hizmetler her sene Kasım ve Nisan Ayları içerisinde sürdürülmektedir. Engelliler ve OSB tanısı olan bireyler için Spor Eğitimlerinin süresi bittiğinde tekrar başvuru alınmakta, aynı eğitimleri daha önce almış olan kişilerin başvurusu olması halinde tekrardan hizmetlerden faydalanabilmeleri sağlanmaktadır. Dolayısıyla verilen hizmet süresiz ve kesintisiz olarak kabul edilmekte; herhangi bir ücret alınmamaktadır.

C-1) GENÇLİK HİZMETLERİ BİRİMİNCE SUNULAN HİZMET MODELLERİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüze bağlı gençlik faaliyetlerindeki Engelliler ve otizmli vatandaşları için diğer vatandaşlara sunulan hizmetler ile eşit bir şekilde yürütülmektedir. Eskişehir'de Merkezde 4, İlçelerde 4 olmak üzere 8 Gençlik Merkezi bulunmaktadır.

Şehir merkezindeki gençlik merkezlerimiz

- Şehit Suat Çelik Gençlik Merkezi
- Tepebaşı Gençlik Merkezi
- Yunus Emre Gençlik Merkezi
- Eskişehir gençlik Merkezi
-

İlçelerdeki gençlik merkezleri

- Sivrihisar Gençlik Merkezi
- Mihalgazi Gençlik Merkezi
- Beylikova Gençlik Merkezi
- Sarıcakaya Gençlik Merkezi
-

İlimizdeki Genç Ofisler

- Anadolu Üniversitesi Genç Ofis
- Dede Korkut Parkı Mahalle Genç Ofis
- Eskişehir Teknik Üniversitesi (ESTÜ) Genç Ofis
- Seyitgazi İlçesi Genç Ofis 'tir

İl müdürlüğümüz gençlik merkezleri ve genç ofislerinde 14-29 yaş aralığındaki gençler için eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ile gençlik kampları iş ve işlemleri ve kurslar, akademi, eğitim ve kulüp faaliyetleri sürdürülmektedir. Her gençlik merkezi ve genç ofislerin fiziki imkanları birbirinden farklı olmak üzere, Bakanlık gençlik politikaları ve vizyonu doğrultusunda faaliyetler sürdürülmektedir. Resim, Ebru, Ahşap Boyama, Yabancı Dil, Robotik Kodlama, Taş Boyama, El sanatları vb. başvuran herkes için üye kaydı alınmakta ve sisteme kaydı yapılmaktadır. Merkezlerde açılacak faaliyetlere katılım konusunda Engelli ve Otizmli bireyler için diğer bireylere uygulanandan farklı bir hizmet bulunmamaktadır. Engelli bireyler için sağlık raporu istenilen durumlar olabilmektedir.

C-2) GENÇLİK HİZMETLERİ KURULUŞ BİLGİLERİ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Gençlik Hizmetleri Birimi
Büyükdere Mahallesi Prof. Dr. Nabi AVCI Bulvarı No:10/4 Odunpazarı-Eskişehir
Telefonu: 0222 230 22 66

1-Şehit Suat Çelik Gençlik Merkezi Müdürlüğü
Büyükdere Mah. Millet Cad. Elveren Sokak No:1 Porsuk Spor Salonu Yanı- Odunpazarı-Eskişehir
Telefonu:0222 323 75 46

2-Tepebaşı Gençlik Merkezi Müdürlüğü
Hoşnudiye Mah. Siloönü Sok. No:10/B- Tepebaşı -Eskişehir
Telefonu:0222 222 02 62

3-Eskişehir Gençlik Merkezi Müdürlüğü
Arifiye Mah. Postane Sok. No:10 Odunpazarı- Eskişehir
Telefon:0222 222 02 63

4-Yunus Emre Gençlik Merkezi Müdürlüğü
Orta Mah. Çürük Hoca Sok. No:28 Odunpazarı- Eskişehir
Telefon: 0222 234 57 59

C-3) SUNULAN HİZMETİN İÇERİĞİ

Gençlik merkezlerimiz her gün sabah saat 08.00 ile 22:00 saatleri arasında sportif, sanatsal ve sosyal faaliyetler gerçekleştirilmekte; Bireysel veya grup olarak çalışmalar sürdürülmektedir. Gençlik merkezlerinde yaş sınırı 14-29 yaş aralığı olarak belirlenmiş olmakla birlikte bazı kurslar ve atölye faaliyetleri için 7 yaş alt sınırı olarak belirleniyor. Hizmet bireyleri için servis desteği sağlanmıyor, yemek hizmeti sunulmuyor, Engelli bireyler için yüz yüze başvuru alınmakta, merkeze başvuru yapanlar, gençlik merkezlerinde çalışan personel tarafından bilgileri alınarak durumları değerlendirildikten sonra faaliyetlere katılımları sağlanmaktadır. Psikolog ve sosyal çalışmacı desteği sağlanmamaktadır.

C-4) SUNULAN HİZMETLERDEN FAYDALANMA KRİTERLERİ

İl Müdürlüğümüze bağlı gençlik merkezi ve genç ofislerden 14-29 yaş arasındaki herkes faydalanabilmektedir. Bulaşıcı hastalığının olmaması ve bazı durumlar için sağlık raporu ve gerekli ön koşulları sağlama kriterleri aranmaktadır.

C-5) HİZMETİN İŞLEYİŞ SÜRESİ

Normal bireyler için başvuru işlemleri online, telefon ve yüz yüz yapılır, Engelli ve Otizmli başvuruları ise yüz yüze yapılmaktadır. Gençlik merkezlerinde görevli gençlik çalışanı ve gençlik liderleri tarafından ön değerlendirme yapılarak belirli bir hizmet planı doğrultusunda hizmetler yürütülür.

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

5.Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

➡ENGELSİZ İŞ GÜCÜ UYUM PROGRAMI

İŞKUR tarafından yürütülen Engelsiz İşgücü Uyum Programı, engelli bireylerin işgücü piyasasına katılımını güçlendirmek amacıyla bilgi, beceri, çalışma alışkanlığı ve iş disiplini kazandırmayı hedefleyen bir uyum ve destek programı olarak uygulanmaktadır. Program aracılığıyla eğitim, danışmanlık, işyeri uyum faaliyetleri ve mali destekler sağlanmaktadır.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

a)Bilgi ve Beceri Eğitimi

Katılımcılara iş yaşamına uyum sağlamaları amacıyla çeşitli eğitimler verilmektedir:

- İş sağlığı ve güvenliği eğitimi
- İş arama becerileri geliştirme eğitimi
- İş ahlakı, motivasyon ve stres yönetimi
- Kişiler arası ilişkiler ve etkili iletişim eğitimi
- Finansal okuryazarlık eğitimi

b)Çalışma Alışkanlığı ve Disiplin Kazanımı

Engelli bireylerin iş ortamına uyumunu desteklemek amacıyla uygulama temelli bir program yürütülmektedir.

- Program süresi en fazla 140 gündür.
- İlk 4 hafta haftalık 5 gün, toplam 37,5 saat olarak uygulanmaktadır.
- Takip eden dönemde haftalık 3 gün ve 22,5 saat olarak sürdürülebilmektedir.

c)Mali Destek

Programa katılan bireylere mali destek sağlanmaktadır:

- Her katılım günü için 1.375 TL cep harçlığı ödenmektedir.
- 14 günlük katılımda toplam 19250 TL ödeme yapılabilmektedir.
- Katılımcılar için %5,5 oranında SGK prim desteği sağlanmaktadır.

d)Çalışma Alanları

Katılımcılar kamu kurumlarında çeşitli alanlarda görevlendirilebilmektedir.

- Kamusal temizlik
- Sosyal bakım
- Çevre koruma
- Kültür-sanat faaliyetleri

Bu alanlar hem iş ortamını hem de istihdama geçiş için uygun çalışma alanları olarak belirlenmiştir.

Kimler faydalanabilir?/Hizmetin koşulları nelerdir?

a)Genel Katılım Koşulları

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
- İŞKUR'a kayıtlı olmak.
- 18 yaşını tamamlamış olmak.
- Yaşlılık veya malullük aylığı almamak.
- Başvuru tarihinden önceki son 1 ay içinde 5510/4. madde kapsamında sigortalı olarak bildirilmemiş olmak ya da sigortalı sayılmamak.
- Başvuru tarihi itibarıyla 5510/5. madde kapsamında sigortalı olarak bildirilmemiş olmak ya da sigortalı sayılmamak.
- Hane gelirinin asgari ücretin 4 katını geçmemesi (gelir şartının sağlanması).
- Son 1 yıl içinde yüklenici firma veya bağlı/ilişkili kuruluşlarında çalışmamış olmak (program fiilen başlayana kadar da çalışmamış olmak).
- İŞKUR'un diğer aktif işgücü veya işsizlik sigortası programlarından yararlanmıyor olmak.

b)Başvuru Yöntemi

- Katılımcı adayları, İŞKUR'a kayıt olduktan sonra, ikamet ettikleri ilde açılan ilanlara www.engelsiz.iskur.gov.tr adresi üzerinden başvuru yapabilmektedir.

c)Program Süreci ve Mali Destek

- Her katılım günü için cep harçlığı ödenmektedir.
- Katılımcılar için %5,5 oranında SGK prim desteği sağlanmaktadır.
- Program ilk 4 hafta haftada 5 gün / 37,5 saat olarak uygulanır.
- Sonraki haftalarda haftada 3 gün / 22,5 saat olarak devam eder.
- Program süresi azami 10 aydır.

İstenen belgeler?

Programa başvuru sürecinde aşağıdaki belgelerin ibraz edilmesi gerekmektedir;

- Nüfus Cüzdanı fotokopisi
- Sağlık/Engellilik Raporu
- SGK hizmet dökümü
- Adli sicil kaydı
- İkametgah belgesi/ikameti gösterir belge
- Gelir durumunu gösterir belge
- İkamet adresinde yaşayan kişi belgesi(aynı adreste ikamet eden kişileri gösteren belge, E-devlet üzerinden alınabilir)
- Banka hesap numarası

Nereye başvurulur?

- İŞKUR e-şube(İnternet üzerinden çevrimiçi başvuru)
- Alo 170 İletişim hattı
- İŞKUR İl/İlçe Müdürlükleri

Birim Koordinatörü Adı Soyadı: Göknur ÜRKMEZ
Kuruluşu: Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
Unvanı: İş ve Meslek Danışmanı
İş telefonu: 0222 231 04 86 /Dahili: 1211
E-posta adresi: goknur.urkmez@iskur.gov.tr

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

6.Eskişehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

➡ESKİŞEHİR MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ

A)Otizmli Bireylere Sunulan Hizmet Modelleri

Eğitim-Kültürel-Sanatsal Faaliyetler

B)Hizmet Sunulan Kuruluş Bilgileri

Eskişehir Müze Müdürlüğü
Adres: Akarbaşı Mahallesi, Atatürk Bulvarı No:64 Odunpazarı/ESKİŞEHİR
Tel: (0222) 230 13 71
E-posta: muze2603@ktb.gov.tr

C)Sunulan Hizmet İçeriği

Sanatsal Faaliyetler

Kurumumuz, otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylere yönelik hazırlanan bu özel modül kapsamında, "Erişilebilir Müze" ve "Engelsiz Kültürel Miras" ilkeleri doğrultusunda aşağıdaki hizmetleri sunmaktadır:

1. Görsel ve İşitsel Entegrasyon Hizmetleri

- Multimedya Destekli Öğrenme: Kültür varlıklarının karmaşık yapısı, bireylerin bilişsel yükünü hafifletmek amacıyla hazırlanan özel animasyonlar ve görsel sosyal öyküler aracılığıyla aktarılır.
- Somutlaştırma Odaklı Anlatı: Müze koleksiyonu, katılımcıların hayal gücünü ve odaklanma becerisini destekleyen "Müzede Masal Anlatımı" tekniğiyle, hikayeleştirilerek sunulur.

2. Uygulamalı Arkeoloji ve Sanat Tarihi Atölyeleri

- Taktil (Dokunsal) Deneyim: Antik dönemin yazı kültürünü (Kil Tablet, Hiyeroglif) fiziksel materyallerle deneyimleme imkanı sağlanır. Bu hizmet, bireylerin duyusal hassasiyetlerini pozitif bir öğrenme çıktısına dönüştürmeyi amaçlar.
- Bilişsel Rekonstrüksiyon: "Kazı-Boyama-Puzzle" aktiviteleriyle, bir kültür varlığının keşfinden sergilenmesine kadar olan süreç, parçadan bütüne giden bir yöntemle simüle edilir.

3. Küratöryel Katılım ve Yaratıcı İfade

- Bireysel Sergi Tasarımı: "Müzede Bul, Tasarla, Sergile" hizmetiyle, katılımcılara kendi estetik yeteneklerini kullanma ve kendi sergi alanlarını oluşturma imkanı tanınarak öz-yeterlilik duygusu pekiştirilir.

- Kılavuzlu Keşif Rotaları: Özel gereksinimli bireylerin duyusal eşiklerine uygun olarak planlanmış, sakin ve yapılandırılmış müze gezi rotaları rehberlik hizmetine dahildir.

.Yapılan etkinliklerin başlıkları ise şu şekildedir.
1-Animasyonlarla Kültür Varlığını Öğreniyorum
2-Müzede Masal Anlatımı
3-Müzede Bul, Tasarla, Sergile
4-Kil Tablet Etkinliği
5-Hiyeroglif Yazı
6-Kazı-Boyama-Puzzle Etkinliği
7-Müze Gezisi, Boyama ve Puzzle

D)Sunulan Hizmetlerden Faydalanma Kriterleri

Etkinlikler; bilişsel ve motor gelişim düzeylerine göre "Çocuk (6-12 yaş)", "Genç (13-18 yaş)" ve "Yetişkin" kategorilerinde, homojen gruplar oluşturularak gerçekleştirilir. Kaliteli etkileşim ve duyusal konforun korunması amacıyla, atölye çalışmalarındaki grup mevcudu (uzman/katılımcı oranı gözetilerek) sınırlı tutulmaktadır. Bireyin sosyal uyum ve güvenlik ihtiyacına bağlı olarak, müze uzmanının gerekli gördüğü durumlarda bir refakatçinin katılımı zorunludur. Etkinlikler, müzenin ziyaretçi trafiğinin en az olduğu "Sakin Saatler" diliminde gerçekleştirilmeye çalışılır. Atölyelerde kullanılan tüm materyaller (kil, boya, kazı kitleri) toksik madde içermeyen ve OSB bireylerinin kullanımına uygun ergonomik yapıdadır. Müze yönetimimiz, katılımcının o günkü duyusal durumu veya sağlık koşulları etkinlik akışını olumsuz etkileyebilecek düzeyde ise, bireyin iyilik halini korumak adına etkinliği erteleme veya içeriği modifiye etme hakkını saklı tutar.

E)Hizmetin İşleyiş Süreci

Bu süreç, otizm spektrumundaki bireylerin rutin ihtiyacını ve yapılandırılmış çevre beklentisini karşılamak üzere titizlikle planlanmıştır.

Müze uzmanlarımız tarafından belirlenen okullardaki eğitmenlerle bir ön görüşme gerçekleştirilmektedir. Eğitim Birimi aranarak, bireysel özellikler hakkında kısa bir ön bilgilendirme ile sözlü başvuru gerçekleştirildikten sonra atölyelerin yapılacağı alanlar ve materyalleri müze uzmanı ve özel eğitim danışmanından oluşan multidisipliner bir ekip tarafından yürütülür. Bu izleme süreci, müze eğitimini bir "etkinlik" olmaktan çıkarıp, bireyin eğitim hayatına katkı sunan veriye dayalı bir pedagojik müdahale haline getirmektedir. Değerlendirme süreci ise eğitim sonrasında özel uzman öğretmenlerce yapılmakta müze uzmanlarına bildirilmektedir.

Komisyon Üyesi Kurum/Kuruluş Birim Koordinatörü

Komisyon Üyesi Adı Soyadı: Emriye YURT (Eskişehir Müze Müdürlüğü – Müze Müdürü)
Komisyon Üyesi Yedek Adı Soyadı: Pınar AKIN (Eskişehir Müze Müdürlüğü – Sanat Tarihçisi)
Birim Koordinatörü Adı Soyadı: Ferhan Çınar (Eskişehir İl Halk Kütüphanesi (Kütüphaneci)
Kuruluşu: Eskişehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (Eskişehir Müze Müdürlüğü – Eskişehir İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü)
Unvanı: Müze Müdürü -Sanat Tarihçisi- Kütüphaneci
İş telefonu: (0222) 230 13 71/Dahili:101
E-posta adresi: emriye.yurt@ktb.gov.tr

➡ESKİŞEHİR İL HALK KÜTÜPHANESİ MÜDÜRLÜĞÜ

A. OTİZMLİ BİREYLERE SUNULAN HİZMET MODELLERİ

Eskişehir İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü tarafından yürütülen ve otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin de yararlanabildiği hizmet ve etkinlik modelleri aşağıda yer almaktadır:

- Okuma Kültürü ve Kütüphane Kullanım Etkinlikleri (Kütüphane Oryantasyonu)
- Masal ve Etkileşimli Hikâye Okuma Etkinlikleri
- Atölye Çalışmaları (ebru, ahşap maker)
- Sosyal Uyum ve Grup Etkileşim Etkinlikleri (Sokak Oyunları, akıl-zeka oyunları)
- Sessiz ve Güvenli Ders / Okuma Alanı Kullanımı
- Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Erişilebilir Kütüphane Hizmetleri

B.HİZMET SUNULAN KURULUŞ BİLGİLERİ

Odunpazarı Halk Eğitim Merkezi/ Özel Yürekliler Kurs Merkezi
Adres: Vişnelik, Mustafa Kemal Atatürk Cd No:57, 26020 Odunpazarı/Eskişehir

Özkan Halaç Özel Eğitim Meslek Okulu
Adres: Ihlamurkent, Kadim Sokak No:1, 26050 Odunpazarı/Eskişehir

Telefon: 02222440526

C.SUNULAN HİZMETLERİN İÇERİĞİ

1. Okuma Kültürü

Genel Açıklama:

Çocukların ve gençlerin kütüphane ortamına uyum sağlamalarını desteklemek, kitapla olumlu ilişki kurmalarını teşvik etmek ve sosyal etkileşimlerini güçlendirmek amacıyla masal, hikâye ve etkileşimli kitap okuma etkinlikleri düzenlenmektedir.

Hizmetin Özellikleri:

- Etkinlikler belirlenen gün ve saatlerde yapılmaktadır.
- Grup etkinliği şeklinde uygulanmaktadır.
- Okuma sırasında sade, anlaşılır dil kullanılmakta ve görsel materyallerden yararlanılmaktadır.
- Etkinlikler sessiz, güvenli ve yapılandırılmış alanlarda gerçekleştirilmektedir.
- Aile katılımı gerekli görülen durumlarda sağlanabilmektedir.
- Hizmet ücretsizdir.
- Etkinlikler kütüphaneci ve etkinlik sorumluları eşliğinde yürütülmektedir.

2. Atölye ve Yaratıcı Etkinlikler

Genel Açıklama:

Bireylerin ince motor becerilerini, hayal gücünü ve sosyal etkileşimlerini desteklemek amacıyla ebru atölyesi, kimya atölyesi, ahşap maker atölyesi, ve benzeri yaratıcı atölye çalışmaları düzenlenmektedir.

Hizmetin Özellikleri:

- Bireysel veya küçük grup çalışmaları şeklinde uygulanmaktadır.
- Yapılandırılmış ve yönergeleri net etkinlikler tercih edilmektedir.
- Duyusal hassasiyetler gözetilerek materyal seçimi yapılmaktadır.
- Hizmet ücretsizdir.

3. Sosyal Uyum ve Grup Etkileşim Etkinlikleri

Genel Açıklama:

Bireylerin akranlarıyla bir araya gelerek sosyal becerilerini geliştirmelerini destekleyen grup temelli etkinlikler düzenlenmektedir. (Akıl- Zeka Oyunları, Sokak Oyunları vb)

Hizmetin Özellikleri:

- Grup içi iletişim ve sıra bekleme gibi sosyal becerileri destekleyici içerikler sunulmaktadır.
- Etkinlikler kütüphane kuralları çerçevesinde, sakin ve kontrollü ortamlarda yürütülmektedir.
- Aileler bilgilendirilmekte ve gerekli durumlarda sürece dâhil edilmektedir.

D.HİZMETLERDEN FAYDALANMA KRİTERLERİ

Genel Kriterler:

- Çocuk ve genç kullanıcılar (yaş grubu etkinliğe göre değişebilmektedir)
- Kütüphane kullanım kurallarına uyum sağlayabilecek durumda olmak
- Ücretsiz hizmetlerden yararlanılmaktadır
- Ön başvuru veya etkinlik kayıt listesi bulunabilmektedir

E.HİZMETİN İŞLEYİŞ SÜRECİ

Başvuru Şekli:

- Yüz yüze
- Telefon
- Sosyal medya / duyuru afişleri aracılığıyla
- Ön Değerlendirme:
- Etkinlik öncesinde aileden ya da öğretmenlerden sözlü bilgilendirme alınabilmektedir.
- Hizmet Planı:
- Etkinlik içerikleri katılımcı grubun özelliklerine göre planlanmaktadır.
- Değerlendirme ve İzleme:
- Etkinlik sürecinde gözlem yapılmakta, geri bildirimler dikkate alınmaktadır.
- Hizmetin Sonlandırılması:
- Etkinlik süreli olup belirlenen program sonunda tamamlanmaktadır.

Komisyon Üyesi Kurum/Kuruluş Birim Koordinatörü

Komisyon Üyesi Adı Soyadı: Emriye YURT (Eskişehir Müze Müdürlüğü – Müze Müdürü)
Komisyon Üyesi Yedek Adı Soyadı: Pınar AKIN (Eskişehir Müze Müdürlüğü – Sanat Tarihçisi)
Birim Koordinatörü Adı Soyadı: Ferhan Çınar (Eskişehir İl Halk Kütüphanesi (Kütüphaneci)
Kuruluşu: Eskişehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (Eskişehir Müze Müdürlüğü – Eskişehir İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü)
Unvanı: Müze Müdürü -Sanat Tarihçisi- Kütüphaneci
İş telefonu: (0222) 230 13 71/Dahili:101
E-posta adresi: emriye.yurt@ktb.gov.tr

II.BÖLÜM

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

ÜNİVERSİTELER

1. **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi**
2. **Eskişehir Anadolu Üniversitesi**

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

6.Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

➡ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

A. Otizmli Bireylere ve Ailelerine Sunulan Hizmet Modelleri

1.Değerlendirme
2.Danışma
3.Aile Danışmanlığı
4.Eğitim

B. Hizmet Sunulan Kuruluş Bilgileri

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Yetkili Birim: Eğitim Fakültesi
Adres: Eskişehir Osmangazi Üni. Meşelik Kampüsü Eğitim Fakültesi A Blok Zemin Kat
e-posta: ozlab@ogu.edu.tr
Telefon:
Randevu için
Kenan Kaya
0 (222) 239 37 50 / 6716

Birim Koordinatörü
Doç. Dr. Gözde TOMRİS
0 (222) 239 3750 / 6831
e-posta: gtomris@ogu.edu.tr

Birim Sorumluları
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe TUNÇ PAFTALI
0 (222) 239 3750 / 6834
e-posta: aysetunc@ogu.edu.tr
Araş. Gör. Asuman SAĞLAM AK
0 (222) 239 3750 / 6826
e-posta: asaglam@ogu.edu.tr

C. Sunulan Hizmet İçeriği

Özel Eğitim Laboratuvarı ve Uygulama Birimi (ÖZLAB) Özel Eğitim Bölümü Başkanlığının önerisiyle Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığına bağlı olarak 2021-2022 öğretim yılında kurulmuştur. Birimimizde; otizm spektrum bozukluğu, zihinsel yetersizlik, gelişimsel yetersizlik ve öğrenme güçlüğü alanlarında değerlendirme, danışmanlık ve eğitim hizmetleri yürütülmektedir.

ÖZLAB'ın amacı, özel gereksinimi ve yetersizlik riski olan tüm bireyler için değerlendirme yapmak, özel gereksinimi ve yetersizlik riski olan tüm bireylerin ailelerine, öğretmenlerine ve bu bireylerle çalışan diğer uzmanlara danışmanlık hizmeti sunmak, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü öğretim elemanlarının özel gereksinimi ve yetersizlik riski olan bireylerle ilgili bilimsel araştırmalar yapmasına olanak sağlamak ve Özel Eğitim Bölümü lisans/lisansüstü öğrencilerinin gözlemler yapmasını sağlamaktır.

Özel Eğitim Laboratuvarı ve Uygulama Biriminde (ÖZLAB) aşağıdaki hizmetler sunulmaktadır:

Değerlendirme:

ÖZLAB'da değerlendirme hizmetleri iki amaçla gerçekleştirilir:

- Gelişimsel risk şüphesi ya da özel gereksinimli olan bireylerin tüm gelişim alanlarına ilişkin performanslarını belirlemek,
- Yetersizlik riski bulunan bireylerin, tanılama (tıbbi ve eğitsel) ve eğitim kurumlarına yerleştirme sürecini başlatmak için ilgili kurumlara yönlendirmek.

ÖZLAB'da değerlendirme hizmetleri özel gereksinimli veya yetersizlik riski olan bireylerin tüm gelişim alanlarına ilişkin performansının formal ve informal değerlendirme araçlarıyla değerlendirilmesi yoluyla yapılır. Değerlendirmeler bireyin durumuna göre değişmekle birlikte ortalama 1.5-2 saat sürmektedir. Bu süreçte kapsamlı aile görüşmeleri ve birey ya da çocuk ile doğrudan değerlendirmeler gerçekleştirilir. Doğrudan değerlendirme sürecinde:

- Standart testler,
- Dereceleme ölçekleri,
- Ölçüt bağımlı testler gibi ölçme araçları kullanılır.

Değerlendirme sonucunda bireyin gelişim alanlarına ilişkin performansına ilişkin bir rapor hazırlanır. ÖZLAB'da bireyin gereksinimine göre uzmanların kullanabilecekleri değerlendirme araçları aşağıdaki gibidir:

- Anadolu Sak Zeka Ölçeği (ASİS)
- Erken Okuryazarlık Testi (EROT)
- Moxo Dikkat Testi
- Gilliam Otistik Bozukluk Derecelendirme Ölçeği (GOBDÖ)
- Gazi Erken Çocukluk Değerlendirme Aracı (GEÇDA)
- Erken Gelişim Envanteri (EGE)
- Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL)
- İVO-ODS Otizm Spektrum Bozukluğu Kapsamlı Değerlendirme Seti
- DENVER II Gelişimsel Tarama Testi
- Sesli Okuma Becerisi ve Okuduğunu Anlama Testi (SOBAT)
- Portage Erken Eğitim Envanteri
- Küçük Adımlar Erken Eğitim Programı Gelişim Envanteri
-

Danışma:

ÖZLAB da gelişimsel risk şüphesi ya da özel gereksinimli bireylerin ailelerine yönelik bilimsel temelli danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Danışmanlık seansları ÖZLAB'da belirlenen gün ve saatte gerçekleştirilmekte ve ortalama 1-1.5 saat sürmektedir.Çocuğun ve ailenin gereksinimlerine göre belirlenen zaman aralıklarında (örn. ayda bir, altı ayda bir vb.) gerçekleştirilen bu görüşmelerde, ailelere çocuklarının gelişimsel ihtiyaçlarını desteklemeye yönelik rehberlik sağlanmakta; ev ortamında uygulanabilecek etkinlikler, ebeveyn-çocuk etkileşimini güçlendiren stratejiler ve günlük yaşam rutinlerine uyarlanabilir öneriler paylaşılmaktadır. Danışmanlık hizmeti ile, ailelerin çocuklarının gelişim süreçlerinde etkin rol almalarını sağlamak, çocuğu ve aileyi doğal ortamında desteklemek; aynı zamanda ailelerin ihtiyaç duydukları profesyonel desteğe düzenli aralıklarla erişebilmeleri amaçlanmaktadır.

Aile Danışmanlığı:

ÖZLAB'da sunulan aile danışmanlığı hizmeti; aile sisteminin ve işlevinin bozulmasına neden olan, aile bireylerinin gelişimlerini olumsuz yönde etkileyen, aile yaşam döngüsü ve gelişimsel farklılıklar nedeniyle eşler arasında ilişki ve iletişim sorunlarına yol açan, anne-babaların rol ve sorumluluklarını sağlıklı bir biçimde yerine getirmelerini güçleştiren ve aile üyelerinin psiko-sosyal ve ekonomik yapılarını tehdit eden sorunların oluşmadan engellenmesi ve ortaya çıkan sorunların çözümlenmesinde birey ve aile ile çalışılmasını ve geçiş dönemlerinin sorunsuz atlatılmasına yönelik ailelere destek sunulmasını içermektedir.

Eğitim:

ÖZLAB da bireysel eğitim hizmetleri sunulmaktadır. Belirlenen zaman aralıklarında (örn. haftada bir seans, iki haftada bir seans vb.) gerçekleştirilen bu seanslarda, her bireyin gelişimsel özellikleri dikkate alınarak bireyselleştirilmiş eğitim planları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Eğitim sürecinde bireylerin bilişsel, dil, sosyal-duygusal ve motor gelişim alanlarının desteklenmesine önem verilmekte; günlük yaşam becerileri ile bağımsızlıklarını artırmaya yönelik uygulamalara yer verilmektedir. ÖZLAB da eğitim hizmetleri öğretim elemanının kendisi tarafından sunulabileceği gibi öğretim elemanının koordinatörlüğünde bölümün lisans veya lisans üstü öğrencileri tarafından da sunulabilmektedir. Bireysel eğitimler Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde belirtildiği üzere bir ders saati olup, 40 dakikadır.

ÖZLAB da eğitim hizmetlerinde kullanılan programlar:

- Triple P-Olumlu Anne Babalık Eğitim Programı
- Küçük Adımlar Erken Eğitim Programı
- Etkileşim Temelli Erken Çocuklukta Müdahale Programı (ETEÇOM)
- Gelişimsel Destek Programı (GEDEP)
- Otistik Çocuklar için Davranışsal Eğitim Programı (OÇİDEP)
- Disleksi Eğitim Müdahaleleri-Okuma (DEM-OKU)

A.Sunulan Hizmetlerden Faydalanma Kriterleri

Aileler tarafından randevu alınması gerekmektedir.

B.Hizmetin İşleyiş Süreci

Telefon ile randevu alınır. Talep edilen hizmet (değerlendirme, danışmanlık, eğitim vb.) doğrultusunda görüşmeler gerçekleştirilir. Ön değerlendirme bulunmamaktadır. Öğretim elemanı tarafından hizmet planı oluşturulur. Hizmetin süresi ve sonlandırılması öğretim elemanının uygunluğuna ve ailenin talebine bağlı olarak değişmektedir.

Komisyon Üyesi Kurum/Kuruluş Birim Koordinatörü

ASHB Eskişehir İl Müdürlüğü tarafından yürütülen Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Uygulama Projesi kapsamında hizmet alan bireylere yönelik yapılacak çalışmalarda ilgili personelin kurumlar arası daha işlevsel bir koordinasyon sağlayabilmesi amacıyla II. Ulusal Otizm Eylem Planı İl İzleme Komisyonu'nda yer alan üye kurumların her birinden uygun görülen en az bir asil ve bir yedek temsilci ile birim sorumluları belirlenmiştir.

Birim Koordinatörü Adı Soyadı: Ayşe TUNÇ PAFTALI
Kuruluşu: ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Ünvanı: Dr. Öğr. Üyesi
İş telefonu:0 (222) 239 3750 /Dahili:6834
E-posta adresi: aysetunc@ogu.edu.tr aaysetunc@gmail.com

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

6.Eskişehir Anadolu Üniversitesi

➡ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü (EAE)

A) Otizmli Bireylere Sunulan Hizmet Modelleri

- Değerlendirme ve Takip
- Bireysel Eğitim
- Grup Eğitimi
- Fizyoterapi ve Spor Eğitimi
- Aile Danışmanlığı ve Eğitimleri
- Dil ve Konuşma Terapisi
- Kaynaştırma Desteği

B) Hizmet Sunulan Kuruluş Bilgileri

Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü (EAE) Gelişimsel Destek ve Araştırma Birimi
Yetkili Birim/Personel: Arş. Gör. Dr. Ahmet Alperen Yavuz (EAE Birim Koordinatörü)
Adres: Anadolu Üniversitesi, Yunus Emre Kampüsü, Yeşiltepe, 26210 Merkez/Eskişehir
Telefon: 0222 335 29 14

C) Sunulan Hizmet İçeriği

Değerlendirme ve Takip:

OSB tanısı almış veya şüphesi olan çocuklara yönelik eğitsel değerlendirme hizmetlerini kapsamaktadır. Hizmetten faydalanmak isteyen, OSB tanısı almış veya risk grubundaki (şüphesi olan) çocukların aileleri öncelikle enstitüden bir değerlendirme randevusu almaktadır. Değerlendirme aşamasında uzman ekip tarafından çocuğun otizmden etkilenme düzeyi saptanmaktadır. Bu süreçte varsa RAM veya doktor raporları da göz önünde bulundurulur. Değerlendirme sonucunda aileye çocuğun durumu hakkında detaylı bilgi verilmekte ve ihtiyaç duyulan diğer uzmanlık alanlarına veya hizmet modellerine yönelik yönlendirmeler yapılmaktadır. Değerlendirme sonrası aile birimden eğitim almak isterse bekleme listesine dahil edilir. Çocuk, uzman ekibin saptadığı "grup ön koşul becerilerine" sahipse grup eğitimine, değilse doğrudan bireysel eğitime yönlendirilir. Eğitim süreci boyunca çocuklar sadece bir kez değil, gelişimlerinin dikkatle izlenmesi amacıyla tekrar tekrar değerlendirilir. Yapılan izlemeler sonucunda çocukların Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) güncellenmektedir. Tüm bu izleme süreçlerinde en yüksek çocuk menfaati gözetilerek uzmanlar arası toplantılarla kararlar alınır. Ayrıca, kaynaştırma ortamına geçen çocuklar için bir yıl kadar daha izleme ve danışmanlık hizmeti sunulmaya devam edilebilmektedir.

Bireysel Eğitim:

Birebir gelişimsel destek süreçlerini kapsamaktadır. Bireysel eğitimler, OSB olan çocukların gereksinimlerine göre şekillendirilen, bilimsel dayanaklı uygulamalara (Applied Behavior Analysis-ABA gibi) dayanan müdahale programlarıdır. Eğitim süreci, çocuğun kaba ve ince motor becerileri, öz bakım, iletişim, sosyal etkileşim ve akademik öncesi becerilerini kapsayan Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) üzerinden yürütülür. Bireysel eğitim seansları, çocuğun bireysel performansına ve öğrenme hızına odaklanan birebir (uzman-çocuk) etkileşim şeklinde gerçekleştirilir. Erken çocukluk dönemindeki yoğun müdahalenin önemi göz önünde bulundurularak, çocukların ilkokul kademesine ve kaynaştırma ortamlarına hazırlanması hedeflenmektedir. Eğitim süresince çocukların gelişimi "tekrar tekrar yapılan değerlendirmelerle" izlenir. Her bir çocuk için "en yüksek menfaat" gözetilerek uzmanlar arası toplantılar yapılır ve BEP'ler bu veriler ışığında dinamik bir şekilde güncellenir. Bireysel eğitim sürecini tamamlayıp kaynaştırma ortamına geçen çocuklar için enstitü, yaklaşık bir yıl boyunca danışmanlık hizmeti sunmaya devam ederek geçiş sürecini destekler. Bireysel eğitim alan çocukların ailelerine, eğitim sürecini evde de desteklemeleri amacıyla uzmanlar tarafından rehberlik edilir. Ayrıca, bu sürece dahil olan ailelere ihtiyaç duymaları halinde psikolojik danışma hizmeti de sunulmaktadır.

Grup Eğitimi

Sosyal ve grup etkileşim becerilerini destekleyici eğitimler verilmektedir. Grup eğitimlerinde bilimsel dayanaklı uygulamalar tercih edilmektedir. Bu eğitimlerin temel amaçlarından biri, özel gereksinimli çocukları sosyal etkileşim becerilerini geliştirerek kaynaştırma ortamlarına hazırlamaktır. Eğitim süresince çocukların gelişimleri ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) dikkatle izlenerek seans içerikleri güncellenmektedir. Grup eğitimleri; öğretmenler, fizyoterapist, psikolojik danışman, dil ve konuşma terapisti, hemşire ve memurlardan oluşan disiplinler arası bir uzman kadrosu eşliğinde yürütülmektedir.

Fizyoterapi ve Spor Eğitimi:

Kaba motor beceriler ve fiziksel aktivite desteği sunulmaktadır. Gelişimsel yetersizliği (özellikle OSB) olan bireylerin kaba motor becerilerini desteklemek, fiziksel aktivite düzeylerini artırmak ve genel sağlık durumlarını iyileştirmek hedeflenmektedir. Hizmetler kapsamında bireysel fizyoterapi seansları uygulanmaktadır. Fiziksel aktivite ve spor eğitimi verilmektedir. Dönemsel olarak bu hizmetlere yüzme eğitimi de dahil edilmektedir. Bu hizmetler, enstitünün disiplinler arası çalışma ortamında yer alan uzman fizyoterapistler tarafından yürütülmektedir. Enstitü öğretim üyeleri tarafından "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyler İçin Fiziksel Aktivite ve Spor Destek Eğitim Programı" ve "Özel Gereksinimli Öğrenciler İçin Fiziksel Eğitim ve Spor" gibi alanında öncü akademik yayınlar ve kitaplar hazırlanmıştır. Aile eğitimleri kapsamında "Çocuklarda İnce Motor Becerilerin Desteklenmesi" ve "Gelişimsel Yetersizliği Olan Çocuklarda Hareket Eğitimi" gibi konularda çevrim içi seminerler düzenlenmektedir.

Aile Danışmanlığı ve Eğitimleri:

Ailelere yönelik bireysel/grup psikolojik danışma ve aylık bilgilendirme seminerleri düzenlenmektedir. Psikolojik Danışma Hizmetleri: Birim bünyesinde görev yapan psikolojik danışmanlar tarafından, eğitim alan çocukların ailelerine yönelik bireysel ve grup psikolojik danışma seansları düzenlenmektedir. Ailelere çocuklarının gelişim süreçleri, eğitim planları ve ev ortamında desteklenmesi konularında profesyonel danışmanlık sunulmaktadır. Alanında uzman öğretim üyeleri tarafından ailelerin ihtiyaç duyduğu konularda düzenli bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilmektedir. Enstitü, her ayın ilk cuma günü saat 20.00'de ailelerle dijital platformlar üzerinden bir araya gelerek spesifik konularda eğitimler vermektedir. Çevrim içi seminerler, canlı yayın sonrasında Engelliler Araştırma Enstitüsü'nün YouTube sayfası üzerinden tekrar izlenebilmektedir. Enstitü öğretim üyeleri, radyo (Radyo A) ve televizyon (Kanal 26) programlarına katılarak ailelerin farkındalığını artırmaya yönelik toplumsal katkı faaliyetleri yürütmektedir. 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü gibi özel günlerde ailelere yönelik spesifik paneller ve etkinlikler organize edilmektedir. Bu eğitim ve danışmanlık hizmetleri, enstitünün disiplinler arası çalışma prensibinin bir parçası olarak, çocuğun eğitim sürecinden kopuk olmayan, aileyi sürecin aktif bir ortağı haline getiren bir yapıda sunulmaktadır.

Dil ve Konuşma Terapisi:

İhtiyaç duyan çocuklara yönelik spesifik müdahaleler gerçekleştirilmektedir. Enstitüsü bünyesinde sunulan Dil ve Konuşma Terapisi hizmetleri, özellikle OSB olan çocukların iletişim becerilerini desteklemek amacıyla disiplinler arası bir yapıda sunulmaktadır. Hizmetler, enstitünün Gelişimsel Destek ve Araştırma Birimi kadrosunda yer alan uzman dil ve konuşma terapistleri tarafından yürütülmektedir. Özellikle dil gelişimi ve iletişim becerilerinde yoğun desteğe ihtiyaç duyan çocuklara yönelik olarak sunulmaktadır. OSB olan çocuklarda dil gelişimi, sözel davranış aşamalarının değerlendirilmesi ve yapılandırılmış dil müdahalelerini içermektedir. Enstitü öğretim üyeleri tarafından geliştirilen, otizm spektrum bozukluğu ve diğer gelişimsel yetersizliği olan bireylerin dil gelişimini destekleyen kullanıcı dostu "Dokun Konuş" (bir ADİ-Alternatif ve Destekleyici İletişim uygulaması) gibi yenilikçi araçlar süreçte kullanılmaktadır. VB-MAPP (Sözel Davranış Aşamaları Değerlendirme ve Yerleştirme Programı) gibi bilimsel dayanaklı protokoller rehberliğinde değerlendirme ve yerleştirme işlemleri yapılmaktadır.

Kaynaştırma Desteği:

Çocukları kaynaştırma ortamına hazırlama ve danışmanlık süreci gerçekleştirmektedir. EAE bünyesinde sunulan kaynaştırma desteği, OSB olan çocukların akranlarıyla birlikte genel eğitim ortamlarına geçişini ve bu ortamlarda sürdürülebilir başarı göstermelerini hedefleyen kritik bir hizmet modelidir. Enstitüde sunulan bireysel ve grup eğitimlerinin temel amaçlarından biri, özel gereksinimli çocukları sosyal, iletişimsel ve davranışsal olarak kaynaştırma ortamlarına hazırlamaktır. Kaynaştırma ortamına geçiş yapan çocuklara ve ailelerine yönelik olarak yaklaşık bir yıl süreyle danışmanlık hizmeti sunulmaya devam edilmektedir. Eğitim süresince çocukların gelişimleri ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) dikkatle izlenmekte, çocuğun en yüksek menfaati doğrultusunda kaynaştırma sürecine dair kararlar alınmaktadır. Enstitü uzmanları, kaynaştırma eğitiminin kalitesini artırmak amacıyla üniversiteler, yerel yönetimler (belediyeler) ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yaparak toplumsal farkındalık çalışmaları yürütmektedir.

D) Sunulan Hizmetlerden Faydalanma Kriterleri

Değerlendirme ve Takip

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı almış olan tüm çocuklar ile tanı almamış ancak OSB şüphesi taşıyan (risk grubu) çocuklar bu hizmetten faydalanabilir. Başvuru sırasında varsa RAM ve/veya doktor raporu talep edilmektedir.

Bireysel Eğitim

Enstitü bünyesinde yapılan eğitsel değerlendirme sürecinin tamamlanmış olması gerekir. Bireysel eğitimden faydalanmak için çocukta herhangi bir gelişimsel ön koşul beceri şartı aranmaz. Değerlendirme sonrası eğitim almak isteyen tüm çocuklar, kurumun kapasitesine göre oluşturulan bekleme listesine alınır ve sıraları geldiğinde hizmetten faydalanabilirler.

Grup Eğitimi

Çocuğun grup eğitimine dahil edilebilmesi için uzman ekip tarafından yapılan değerlendirmede saptanan "grup ön koşul becerilerine" sahip olması zorunludur. Çocuğun ön koşul becerileri karşılamasının yanı sıra, ailesinin de bu grup hizmet modelinden faydalanmayı talep etmesi gerekmektedir.

Fizyoterapi ve Spor Eğitimi

Gelişimsel yetersizliği (özellikle OSB) olan ve kaba motor becerileri veya fiziksel aktivite desteğine ihtiyaç duyan bireyler bu hizmetten faydalanabilir. Genel değerlendirme süreci kapsamında fiziksel aktivite ve hareket eğitimi ihtiyacı saptanan çocuklar programa dahil edilir.

Aile Danışmanlığı ve Eğitimleri

Enstitüde eğitime (bireysel veya grup) dahil olan çocukların aileleri, uzmanlar tarafından sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden doğrudan faydalanabilir. Çevrim içi düzenlenen aile eğitimi seminerleri tüm ilgililere açıktır ve canlı yayın sonrasında YouTube üzerinden izlenebilir.

Dil ve Konuşma Terapisi

Özellikle dil gelişimi ve iletişim becerilerinde yoğun desteğe ihtiyaç duyduğu uzmanlarca saptanan çocuklara yönelik sunulmaktadır. VB-MAPP gibi bilimsel değerlendirme araçlarıyla yapılan inceleme sonucunda dil müdahalesine uygun görülen çocuklar bu hizmetten yararlanabilir.

Kaynaştırma Desteği

Enstitüdeki yoğun eğitim sürecini tamamlamış olan çocuklar bu desteğe hak kazanır. Çocuğun genel eğitim (kaynaştırma) ortamına geçmiş olması gerekir. Bu destek hizmeti, çocuk kaynaştırma ortamına geçtikten sonra yaklaşık bir yıl süreyle sunulabilmektedir

E) Hizmetin İşleyiş Süreci

Başvuru nasıl yapılır?

Hizmetten faydalanmak isteyen ailelerin öncelikle enstitüden bir değerlendirme randevusu alması gerekmektedir. Başvuru işlemleri için enstitünün 0222 335 29 14 numaralı telefon hattı kullanılmaktadır. Başvuru esnasında varsa RAM ve/veya doktor raporu ile burs talebi durumunda maddi durumu gösteren resmi evraklar ve iletişim bilgileri talep edilmektedir.

Ön değerlendirme var mı ve kim yapar?

Eğitime başlamadan önce kapsamlı bir değerlendirme süreci bulunmaktadır. Bu değerlendirme süreci, enstitü bünyesinde çalışan ve farklı disiplinlerden gelen uzman bir ekip (öğretim elemanı, öğretmen, fizyoterapist, psikolojik danışman, dil ve konuşma terapisti) tarafından gerçekleştirilir. Değerlendirme sonucunda aileye çocuğun otizmden etkilenme düzeyi hakkında bilgi verilir ve uzmanlar tarafından gerekli yönlendirmeler yapılır.

Hizmet planı nasıl oluşturulur?

Hizmet planı, yapılan değerlendirme sonuçlarına göre bilimsel dayanaklı uygulamalar temel alınarak oluşturulur. Çocuğun ihtiyaçlarına göre BEP hazırlanır ve bu gelişimsel süreçler dikkatle izlenir. Çocuk, uzman ekibin belirlediği "grup ön koşul becerilerine" sahipse grup eğitimine, değilse bireysel eğitime yönlendirilerek hizmet planı netleştirilir. Eğitim süresince yapılan tekrarlı değerlendirmelerle çocuk için en yüksek menfaat gözetilerek plan üzerinde güncellemeler yapılır.

Hizmetin süresi ve sonlandırma kriterleri nelerdir?

Eğitimler genellikle 3 yaşından itibaren başlayabilmekte ve çocuk 7 yaşına geldiğinde sona ermektedir. Bireysel eğitim süresi, haftada bir buçuk saat olarak uygulanmaktadır. Grup eğitimi süresi, yeni başlayanlar için günde bir buçuk saat olup, ilerleme kaydeden çocuklarda bu süre üç saate kadar çıkarılabilmektedir. Çocuk kaynaştırma ortamına (genel eğitim) geçtiğinde hizmet sonlandırılsa da, geçişi desteklemek amacıyla aileye ve çocuğa yaklaşık bir yıl kadar daha danışmanlık hizmeti sunulabilmektedir.

F) Komisyon Üyesi Kurum/Kuruluş Birim Koordinatörü

Adı Soyadı: Volkan ŞAHİN
Ünvanı: Dr. Öğr. Üyesi
İş Telefonu / Dahili: 0222 335 05 80 / 1982
E-posta Adresi: vs@anadolu.edu.tr

III.BÖLÜM

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

YEREL YÖNETİMLER

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi

➡ ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

A.Otizmli Bireylere Sunulan Hizmet Modelleri

- Gündüz Yaşam Merkezi
- Sosyal Etkinlikler
- Sosyal Yardım (ayni destekler)

B. Hizmet Sunulan Kuruluş Bilgileri

- Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü - Zihinsel Engelli Gündüz Yaşam Merkezi

Adres: Kumlubel Mah. Aydınlı Sk. No: 41/ Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü
Telefon: 0222 322 00 42

- Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü – Engelli Hizmetleri Birimi ve Evde Kişisel Bakım Hizmetine bağlı Ayni Yardımlar

Adres: Kumlubel Mah. Aydınlı Sk. No: 41/ Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü
Telefon: 0222 322 00 42

- Sosyal Yardım Hizmetleri Ayni Yardımlar

Adres: Arifiye Mah. Sencer Sk. No: 2
Telefon: 0 222 211 55 00 / 1374-1391

C.Sunulan Hizmet İçeriği

- Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü - Zihinsel Engelli Gündüz Yaşam Merkezi

Merkezde sabah saat 08:30-17:30 saatleri arasında sportif, sanatsal ve sosyal faaliyetleri kapsayan atölye çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Kurum, 18 yaş ve üzeri otizm, mental reterdasyon, demans ve Alzheimer tanılı bireylere yönelik hizmet vermektedir. Sabah/akşam servis hizmeti, öğle yemeği ve ikindi kahvaltısı sunulmaktadır. Otizm tanılı bireyler haftada 2, mental reterdasyon tanılı bireyler haftada 3, Alzheimer tanılı bireyler haftada 5 gün (kontenjan durumuna göre) kurumdan yararlanmaktadır. Kurum bünyesinde kurumun sorumlusu, sosyal hizmet uzmanları, atölye özelinde branş öğretmenleri (spor, resim vb.), bakım personelleri, hemşire görev almaktadır.

Kurum bünyesinde Engelsiz İş Atölyesi yer almakta, 4 yıllık hizmetten yararlanma sonucunda koşullara uyum sağlayacak yeterliliği olan otizm veya mental reterdasyon tanılı bireyler istihdam odaklı beceri kazanmaya yönelik çalışma hayatına dahil edilmektedir.

Kurumdan yararlanmakta olan bireylere atölye dışında sosyal ve kültürel gezi faaliyetleri, piknik, afet farkındalık eğitimi gibi yıl boyunca çeşitli aktiviteler planlanmaktadır.

- Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü Ayni Yardımlar

Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü'ne bağlı Evde Kişisel Bakım Hizmetleri ve Engelli Hizmetleri birimlerinde sosyal yardım temelli ayni yardımlar sunulmaktadır. Otizm tanılı bireyler özelinde olmayıp, hizmeti talep eden engelli ve yaşlı vatandaşlar özelinde talep alınmaktadır.

*Evde Kişisel Bakım Hizmeti: Evde kuaförlük ve banyo (yıkama) hizmetini kapsamaktadır. Bağımsız hareket kısıtlılığı olan, ulaşım sorunu yaşayan ve maddi olanaksızlık sebebiyle ihtiyacını karşılayamayan engelli/yaşlı vatandaşlara evde kuaförlük (saç, sakal ve tırnak kesimi) ve evde banyo (bot veya banyoda yıkama) hizmeti sunulmaktadır. Başvurular telefon numarası üzerinden alınmakta olup ön kayıt sonrasında meslek elemanları tarafından vatandaşın adresine sosyal inceleme gerçekleştirilerek koşulların değerlendirilmesi sağlanmaktadır. (Banyo Başvuru: 05309150354, Kuaför Başvuru: 05309150350, Temizlik Başvuru: 05307740608)

*Engelli Hizmetleri Birimi: Maddi olanaksızlık sebebiyle ihtiyacı olan medikal malzemeyi temin edemeyen engelli/yaşlı vatandaşlara tıbbi cihaz desteği sağlanmaktadır. Sağlık Uygulamaları Tebliği kapsamında sayılan tıbbi cihazların temini, vatandaşın ihtiyacı olduğuna yönelik tespitin sosyal inceleme ile yapılması üzerine tarafımızca karşılanmaktadır. Tıbbi Cihaz Desteği başvurusu belediyemizin ana binasındaki evrak kayıt biriminden fiziki olarak yapılmaktadır. (Arifiye Mah. İki Eylül Cad. No:53)

*Avantaj Taksi: Ortopedik ve görme engelli vatandaşlara yönelik haftada 2 kez yararlanma koşulu ile ücretsiz ulaşım desteği sağlanmaktadır. Bağımsız hareket edemeyen vatandaşlar için 1 refakatçi kabul edilmektedir. Asansörlü araç ile birlikte akülü tekerlekli sandalye kullanan vatandaşlara ulaşım kolaylığı sağlanmaktadır. Biri asansörlü olmak üzere 3 adet aracımız günlük randevu saatine göre vatandaşlara ulaşım desteği sunmaktadır. Randevular 1 gün öncesinden Avantaj Taksi iletişim numarası üzerinden alınmaktadır. İlk kez yararlanacak olan vatandaşların kaydı aynı telefon numarası üzerinden gerçekleştirilmektedir. (Avantaj Taksi: 05351066239)

- Sosyal Yardım Hizmetleri Ayni Yardımlar

Otizm tanılı bireyler özelinde olmayıp, ihtiyaç sahibi tüm vatandaşlara sunulan ayni yardımları kapsamaktadır. Sosyal Yardım Hizmetleri Şube Müdürlüğüne başvuruda bulunan vatandaşların gerekli resmi evrakları ve beyanları tamamladıktan sonra yapılan tahkikatlar sonucu uygun bulunan vatandaşlara gerekli yardımlar sağlanmaktadır. Resmi evraklar ve beyanlar ile başvuruda bulunan vatandaşların gerekli yardımlardan yararlanabilmesi için her yıl başvurularını güncellemeleri gerekmektedir.

Gıda kolisi, öğrenci beslenme paketi, kömür yardımı, temel destek kartlı yardım, bağıştan gelen ev eşyası yardımı, bez yardımı, aşevi hizmeti ayni yardımlar kapsamında sunulan hizmetlerdir.

A.Sunulan Hizmetlerden Faydalanma Kriterleri

- Zihinsel Engelli Gündüz Yaşam Merkezi

Kuruluşumuzdan faydalanma kriterleri; 18 yaşını tamamlamış olma, bulaşıcı hastalığı bulunmama, vasilik kararının olması, engelli sağlık kurulu raporunda mental reterdasyon, otizm, Alzheimer, demans tanısının yer alması, servis hizmetinden yararlanmak isteyen bireyler için servise inme-binme için fiziksel yeterlilik aranması şartlarını taşımaktadır.

- Özel Gereksinimliler Şube Müdürlüğü Ayni Yardımlar

Evde Kişisel Bakım Hizmeti ve Tıbbi Cihaz Desteğinden yararlanma kriterleri belediyemizin mevzuatında yer alan "Sosyal Yardım Yönetmeliği" kapsamındadır. Hizmetlerden yararlanma kriterlerinde amaç; ihtiyacını kendi maddi ve sosyal imkanları ile temin edemeyen bireylerin ihtiyaçlarının giderilmesine yöneliktir. Tıbbi Cihaz Desteğinde bir diğer kriter, kişinin talep etmekte olduğu medikal malzemeye yönelik sağlık raporunun mevcut olmasıdır. Avantaj Taksi hizmeti için vatandaştan engelli sağlık kurulu raporunu teslim etmesi talep edilmektedir. Engel koşulu uygun görülen her vatandaşa destek sağlanmaktadır. Hizmet, özel rehabilitasyon ve özel hastaneye ulaşımı karşılamamaktadır.

- Sosyal Yardım Hizmetleri Ayni Yardımlar

İhtiyaç sahibi tespiti mal varlığı sorgulaması, gerekli istenen evraklar ve sosyal inceleme ile belirlenen vatandaşlara hizmet sağlanmaktadır. Faydalanma kriterleri belediyemizin mevzuatında yer alan "Sosyal Yardım Yönetmeliği" kapsamında olup kendi imkanları ile temin edemeyen vatandaşlar özelindedir. Bez yardımı için bez raporu talep edilmektedir.

B. Hizmetin İşleyiş Süreci

- Zihinsel Engelli Gündüz Yaşam Merkezi

Merkeze başvuru koşulları ile ilgili bilgi almak için yüz yüze veya telefon yoluyla iletişim kurulmaktadır. Başvuru yüz yüze gerçekleştirilmektedir. Başvuru sırasında; engelli sağlık kurulu raporu, kimlik fotokopisi (vasi ve başvuru yapan bireyin), vasilik kararı, vasinin boşanmış olması halinde boşanma kararı, 2 adet vesikalık fotoğraf belgeleri istenmektedir. Başvuru süreci sonrasında kayıt öncesi 1 ay süreli oryantasyon dönemi mevcuttur. Bu süre zarfında uyum sağlayan bireylerin kesin kaydı yapılmaktadır. Kesin kayıt için bulaşıcı hastalık raporu, aylık gelir belirten belge talep edilmektedir. Hizmet planı kontenjan durumuna göre düzenlenmektedir.

Kayıt süresindeki ön görüşme ve ihtiyaç değerlendirmesi kurumun sosyal hizmet uzmanı tarafından yapılır. Kesin kayıt öncesi, oryantasyon dönemini tamamlayan bireylerin hanesine sosyal hizmet uzmanı tarafından sosyal inceleme gerçekleştirilir. Bulaşıcı hastalık raporu ve gelir belgelerinin her yıl veli tarafından yenilenmesi beklenilmektedir.

Her ay 1 kez olmak üzere merkezin değerlendirme kurul toplantısı yapılmaktadır. Kurul 2 sosyal hizmet uzmanı, 1 hemşire ve birim sorumlusundan oluşmaktadır.

Hizmet süresi 4 yıl ile sınırlıdır. 4 yılın sonunda kurumdan yararlanmaya devam etmek isteyen bireyler başvuru listesinde sıraya alınır. Sırası gelen bireyler kurumun kontenjanına göre tekrar hizmetten faydalanabilmektedirler.

- **Özel Gereksinimliler Şubesi Ayni Yardımlar**

*Evde Kişisel Bakım Hizmetleri: Birimin irtibat numarası üzerinden, diğer hizmetlerden yararlanılan koşullarda yönlendirilme ve kurumdan yüz yüze olmak üzere başvuru alınmaktadır. Başvuru sırasında adres ve telefon bilgisi alınmaktadır. Başvuru sonrası belirtilen adrese sosyal hizmet uzmanı tarafından sosyal inceleme amaçlı hane ziyareti gerçekleştirilmekte, bu görüşme sırasında hane özelinde mal varlığı sorgulamasına onay verildiğine ve sosyal inceleme yapıldığına dair imza alınmaktadır. Görüşme sonrası İçişleri Bakanlığı Sosyal Yardım Takip Modülü üzerinden hane özelinde mal varlığı sorgulaması yapılmakta, sorgulama sonucu ve sosyal inceleme sonucu ilgili komisyona sunulmaktadır. İhtiyaç sahibi olduğu tespit edilen bireylere hizmet sağlanmaktadır. Banyo hizmeti 3, kuaförlük hizmeti 1 ekipten oluşmakta, hizmet planlaması günlük mahalle paylaşımı ile gerçekleştirilmektedir. Hizmet sağlanması belirli aralıklarla olup ihale sürecine göre değişkenlik gösterebilmektedir.

*Tıbbi Cihaz Desteği: Telefon yolu veya yüz yüze bilgi alınabilmektedir. Müracaatçının veya müracaatçı yakınının talep etmekte olduğu medikal malzemeye yönelik sağlık raporu ile birlikte belediyemizin Evrak Kayıt Biriminden veya Engelli Hizmetleri Biriminden yüz yüze başvuru yapması gerekmektedir. Başvuru sonrası birimin sosyal hizmet uzmanı tarafından İçişleri Bakanlığı Sosyal Yardım Takip Modülü üzerinden hane özelinde mal varlığı sorgulaması yapılmakta ve belirtilen adrese sosyal inceleme gerçekleştirilmektedir. Sorgulama sonucu ve sosyal inceleme sonucu ilgili komisyona sunulmakta, ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen bireylere hizmet sağlanmaktadır.

- **Sosyal Yardım Hizmetleri Ayni Yardımlar**

Sosyal Yardım Hizmetleri Şube Müdürlüğünden yüz yüze başvuru yapılmaktadır. Başvurulan yardım özelinde talep edilen belge değişkenlik gösterebilmektedir. Hizmet devamlılığı kapsamında hizmetten yararlanmakta olan vatandaşların her yıl bilgilerini güncellemeleri gerekmektedir. Aşevi hizmeti her gün adrese teslim olarak hizmet vermektedir. Temel destek kartlı yardım ise belirli tarihlerde vatandaşlara teslim edilen kartlara nakit dolumu yapılarak sağlanmaktadır. Gıda ve kömür yardımı ise belirli aralıklar ile adrese teslim usulü sağlanmaktadır. Hizmetten ihtiyaç sahibi her vatandaş yararlanmaktadır.

2026 yılında planlanan etkinlikler:

2026 yılına yönelik tarihi belirlenmiş bir program mevcut olmamakla birlikte; 2025 yılında planlanan ancak olumsuz hava koşulları sebebiyle gerçekleştirilemeyen Engelsiz Sokak Festivali'nin programlanması, Engelsiz Filmler Festivali'nin gerçekleştirilmesi, sivil toplum kuruluşları ile iş birliği halinde olduğumuz Selen Özel Bilgi Yarışması, Engelsiz Kulaçlar Yüzme Yarışları gibi düzenli etkinlik ve faaliyetlerimizin 2026 yılında gerçekleştirilmesi, Resim ve El Sanatları Sergilerimizin özel gün ve haftalarda sivil katılımı destekleyerek sürdürülmesi, otizm tanılı bireylere yönelik hizmet sağlayan kurum ve kuruluşlarla etkin iş birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

2026 Eskişehir yılı Büyükşehir Belediyesi projeleri kapsamında12.000 metrekarelik alana inşa edilecek olan Sosyal Kampüs projesinin hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Sosyal Kampüs içerisinde, halihazırda dairemiz bünyesinde sunulan hizmetlere ek olarak; Otizm Yaşam Merkezi, Alzheimer Yaşam Merkezi, Engelsiz Sahne, sergi alanları ve konferans salonlarının hizmete açılması proje kapsamında planlanmıştır.

Komisyon Üyesi Kurum/Kuruluş Birim Koordinatörü

Komisyon Asil Üye:
Selim ÖZTOP
Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı
0222 211 55 00 / 1563
selim.oztop@eskisehir.bel.tr

Komisyon Yedek Üye:
Seda KARAPAZAR
Özel Gereksinimliler Şube Müdürü V.
0222 322 00 42
seda.karapazar@eskisehir.bel.tr

Birim Asil Koordinatör:
Bilge ÇEVİK
Engelli Hizmetleri Birim Sorumlusu
0222 322 00 42 / 108
bilge.cevik@eskisehir.bel.tr

Birim Yedek Koordinatör:
Dalca ÜREYEN
Eğitmen
0 222 230 79 70
dalca.ureyen@eskisehir.bel.tr

IV.BÖLÜM

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK HİZMETLER

ENGELLİ BİREYLERİN HAKLARI

➡ ENGELLİ BİREYLERİN HAKLARI

- Anayasanın 10.Maddesine ilave edilen (2010 yılı referandumunda) cümlede pozitif ayrımcılık gereği "engelliler hakkında alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olamayacağı" ifadesi yer alır.
- Anayasanın 42. maddesi 8. fıkrası; “Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır”. • Anayasanın 49. maddesi; “Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.”
- Anayasanın 50. maddesi 2. fıkrası;" Bedenî veya ruhî yetersizliği olanların çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar".
- Anayasa 70. madde; “Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir”. Anayasa 70.Madde 2. fıkra; “Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.”
- 5378 Sayılı Engelliler Yasası Madde 15;" Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelli çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve engelli olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır."

Engelli çalışanlar hakkında 2014 EKPSS Yönetmeliğinde aşağıdaki hükümler yer alır:

- MADDE 16 (1) Kamu kurum ve kuruluşları çalışma yerlerini ve eklentilerini, engellilerin erişebilirliğine uygun duruma getirmek, engellilerin çalışmalarını kolaylaştıracak gerekli tedbirleri almak ve engellilerin görev yaptıkları kadronun gereği olan işleri yapabilmeleri için engel durumlarına göre gerek duyulan yardımcı ve destekleyici araç ve gereçleri temin etmek zorundadır. (2) Engelliler, engelliliklerini artırıcı ve ek engel getirici işlerde çalıştırılamaz.

- MADDE 10 (3) Engellilerin istihdam edileceği uygun münhal kadro bulunmadığı takdirde hizmet gereklerine ve genel hükümlere göre diğer münhal kadrolarda değişiklik yapılarak gerekli kadrolar temin edilir. Engelli personelin istihdam edileceği birimler engellilerin engel durumları dikkate alınarak ilgili kamu kurum veya kuruluşunca belirlenir.

Engelli Bireylere Verilen Ayni ve Nakdi Yardımlar

Engelli bireylere maddi olarak sağlanan olanakları genel olarak 3 başlık altında toplamak mümkündür. Buna göre;

1. Engelli Aylığı (2022 Aylığı) Bağlanması

2022 maaşı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı(SYDV) tarafından en az %40 ve üzeri engel oranı bulunan, kanunla kurulmuş sosyal güvenlik kurumlarından (SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı) hiçbirine tabi olmayan ve muhtaçlığı ilgili SYDV'ler tarafından belgelenen 18 yaşından büyük engellilere ya da 18 yaşından küçük engelli yakını bulunanlara verilen maddi bir haktır.

2. Muhtaç Aylığı Bağlanması

27.09.2008 tarihli ve 27010 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Vakıflar Yönetmeliği" hükümleri gereğince muhtaç aylığı bağlanabilmektedir.

Muhtaçlık aylığı Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından annesi ya da babası olmayan 18 yaş altı muhtaç çocuklar ile %40 ve üzeri engelli olan muhtaçlara;

a) Sosyal güvencesi olmaması,

b) Herhangi bir gelir veya aylığı bulunmaması (Evde bakım ücreti veya 2022 sayılı kanundan aylık alanlar da başvuramazlar.)

c) Mahkeme kararı veya kanunla bakım altına alınmamış olması,

d)Gelir getirici taşınır ve taşınmaz malı mevcut olmaması veya olup da bunlardan elde edeceği aylık ortalama gelirinin bu yönetmelikle belirlenen muhtaç aylığı miktarını geçmemesi şartı ile bağlanabilir.

3.Evde Bakım Ücreti Verilmesi:

Evde Bakım Aylığı Evde bakım aylığı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından %50 ve üzerinde engel oranı olup engelli sağlık kurulu raporunda "Ağır Engelli" ibaresi bulunan ve başka bir birey olmadan kendi bakımını üstlenemeyecek engelliler için engellinin bakımını üstlenen kişilere nakit olarak verilen bir destektir.

ENGELLİ BİREYLERİN EĞİTİMİNE YÖNELİK HAKLAR

1.Özel Eğitim Hakkı

Özel eğitime ihtiyacı olup olmadıkları Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından belirlenen engelliler tüm şehirlerdeki engelliler için kurulmuş özel eğitim okullarında engel grubuna göre eğitim görebilmektedirler.

2.Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrencilerin Okullara Ücretsiz Taşınması

Millî Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliği ile özel eğitim sınıfına devam eden engelli öğrencilerin toplu taşıma araçlarıyla taşınması ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

3.MEB ve ÖSYM Sınavlarında Engelliler İçin Sağlanan Kolaylıklar

Üniversite giriş sınavları, E-KPSS gibi sınavlarda engelli öğrenciler için uygun ortam oluşturulmakta, sınava giren kişinin engel türüne göre soru kitapçıkları düzenlenmektedir.

ENGELLİLERİN İSTİHDAMINA YÖNELİK HAKLAR

Devlet Personel Başkanlığı Engelli Memur Alımları ÖSYM'nin yaptığı Engelli E-KPSS ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından kamuya engelli alımları yapılmaktadır. %40 oranında sağlık kurulu raporu ile başvurularını ÖSYM'ye yapabilirler. İlköğretim, ortaöğretim, lise, üniversite mezunu kişiler E-KPSS'ye girebilir.

Özel Sektör ve Devlet Kurumlarına Engelli Personel Alımları

2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu'na göre 50 ve daha fazla işçi çalışan kamu sektörü işyerlerinin en az %4, özel sektör işyerlerinin ise en az %3 oranında engelli istihdam etmesi yasal zorunluluktur.

ENGELLİLER İÇİN KAMU KURUMLARI TARAFINDAN SAĞLANAN İNDİRİM VE HAKLAR

a)Engelli Kimlik Kartı Hakkı

%40 ve üzeri engeli bulunan engelli bireylerden isteyenler bulundukları yerdeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne veya bulundukları yerdeki Sosyal Hizmet Merkezi'ne başvurarak kendileri için engelli kimlik kartı çıkarabilirler. Engelli kimlik kartları engelli vatandaşların mevzuatta yer alan tüm kamu ve özel yardımlardan hızlı bir şekilde yararlanması için kullanılmaktadır.

b)Belediye Engelli İndirimleri

Türkiye'deki belediyeler tarafından engelli vatandaşlara su, toplu taşıma araçları, vapur vb. hizmetlerde indirim yapılmakta, özellikle toplu taşıma hizmetleri ücretsiz sunulmaktadır.

c)Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Engelli Yardımları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) tarafından engelli bireylere çeşitli yardımlar yapılmaktadır. SYDV'ler tarafından engelli bireylere engellerine yönelik ücretsiz tekerlekli sandalye, protez, konuşma ve işitme cihazı verilmesi yardımları olduğu gibi gıda, barınma ve nakdi yardımları da bulunuyor.

d)Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları Engelli İndirimi

TCDD engelli kişilere tüm hatlarda, yüksek hızlı trenler de dahil, ücretsiz ulaşım hakkı sağlamaktadır. Engeli kimlik kartını ibraz ederek bu ulaşım türünden ücretsiz yararlanabilir, %50 ve üzeri ağır engelliler için ise engelli ile birlikte engellinin refakatçisine de ulaşımdan ücretsiz faydalanabilir.

e)Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Engelli Hakları

Kredi Yurtlar Kurumu tarafından %40 ve üzeri engeli bulunan engellilere burs ve yurt başvurularında öncelik tanınmaktadır. Öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödenmesinde "çalışamaz" ibareli raporu bulunan engellilerin borçları tamamen silinmekte, diğer engellilerde ise alınan öğrenim ve katkı kredisinin üzerine Toptan Eşya Fiyat Endeksi'ne (TEFE) göre eklenen faizin %50′si indirilmektedir.

f)Devlet Tiyatroları Engelli İndirimi

Engelli vatandaşlar Devlet Tiyatroları tarafından gösterime giren oyunları ücretsiz izleyebilmektedirler.

g)Müze ve Ören Yerlerine Girişte Engelli İndirimi

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından işletilen müze ve ören yerlerine girişler "Müze ve Ören Yerlere Girişlerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge" gereği engelli ve yanındaki bir refakatçisine ücretsiz sunulmaktadır.

h)Milli Parklar, Tabiatı Koruma Alanları Ve Tabiat Parklarına Girişte Engelli İndirimi

Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından işletilen milli parklar, tabiatı koruma alanları ve tabiat parklarına girişte engelli olduklarını gösterir kimlik ya da belgelerini ibraz etme koşuluyla engellilerden ücret alınmamaktadır.

i)Engelliler İçin Özel Şirketler Tarafından Sağlanan İndirim ve Haklar

Şehirler Arası Otobüs Şirketlerinde Engelli İndirimi Şehirler arası otobüs yolculuğu yapacak %40 ve üzeri engelliler için tüm şehirler arası otobüs yolculuğu hizmeti veren şirketler tarafından Karayolları Taşıma Yönetmeliği'ne göre normal bilet fiyatları üzerinden %30 indirim yapılmaktadır.

j)THY Engelli İndirimi

%40 ve üzeri rapor oranına sahip engellilere Türk Hava Yolları tarafından tüm iç hat uçuşlarındaki %20-promosyon ücretleri dışındaki- dış hat uçuş ücretlerinde %25 indirim uygulanmaktadır.

k)Telekomünikasyon Engelli İndirimleri

Ülkemizde 3 büyük cep telefonu operatörü Turkcell, Vodafone ve Türk Telekom tarafından engelli vatandaşlara özel indirimli cep telefonu tarifeleri ve cep telefonu hizmetleri çıkarılmaktadır. Türk Telekom Engelli İndirimi (Sosyal Tarife) %40 ve üzeri rapor oranına sahip engelli bireyler ya da 1. Derece yakınları için çeşitli indirimler uygulanmaktadır İnternet Tarifeleri Engelli İndirimleri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) yaptığı çalışma sonucunda 2012 Şubat ayından itibaren ülkemizdeki tüm internet servis sağlayıcıları tarafından internet ücretlerinde %40 ve üzeri özür oranı bulunan engellilere özel %25 indirim sağlanmaktadır.

Eskişehir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
Adres: Alanönü Mahallesi Babür Sokak No 3A
Odunpazarı/Eskişehir
Telefon : 0 222 217 46 05 - 06 - 09
Faks : 0 222 217 46 07
E-posta : eskisehir@aile.gov.tr

Bilgi ve Güncelleme için: Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü/Yaşlı Hizmetleri Birimi
Tel: 0 222 217 46 05 - 06 - 09/ Dahili 197
e-mail: eskisehir@aile.gov.tr

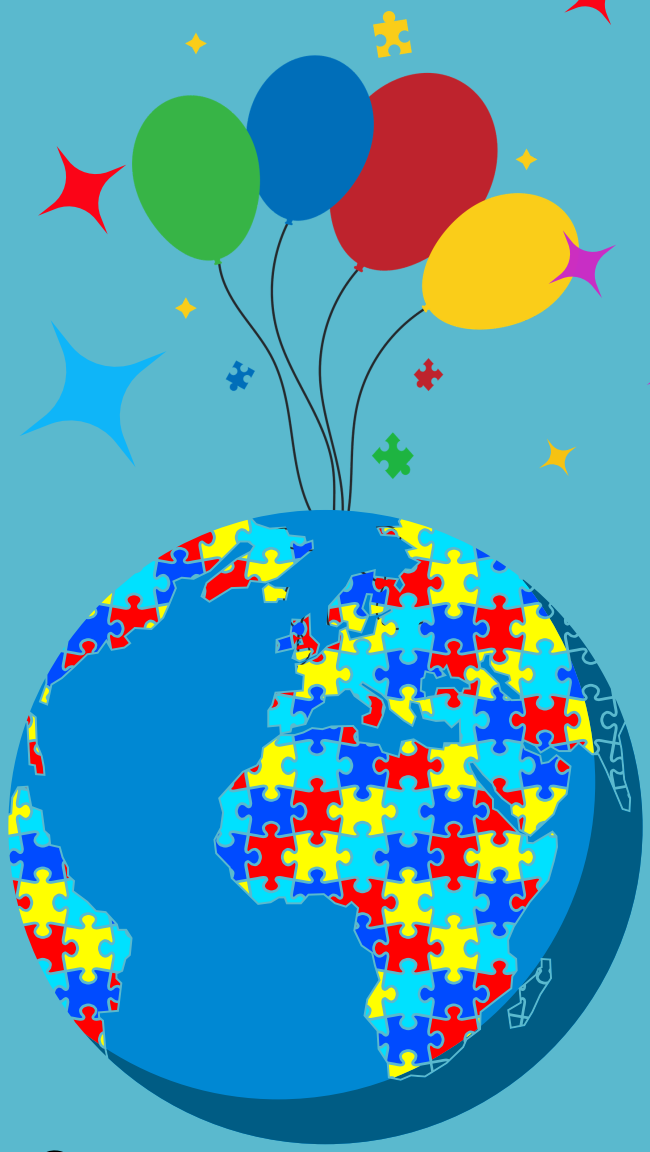

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN AİLELERİ İÇİN ESKİŞEHİR İL OTİZM REHBERİ